

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05

Izhaja vsak dan zjutraj razen

SLOVENEC

Nagradno žrebanje „Slovenec“
KUPUJALCI! Odrzok z rednim žrebanjem spravite! — 50 ODRZKOV vam daje pravico, da se udeležite nagradnega žrebanja. — Rednim naročnikom odrezkov ni treba!

po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Trgovski kongres

Za časa letošnjega velesejma se kar vrste v Ljubljani vsakovrstne prireditve in Ljubljana je postala v resnici moderno kongresno mesto. To je razveseljiv razvoj, posebno za nas Slovence, ki imamo tako priliko, da se uveljavimo, čeprav ne moremo svetu imponirati s številčno močjo kot drugi narodi. Pretekli teden smo imeli I. jugoslovanski kongres za ceste, ki je bil zaključen zadnjo nedeljo z velikim zborovanjem, na katerem smo lahko iz prvih ust zvedeli za načrte in program dela naše vlade. Zdaj se pa začne veliki trgovski kongres v Ljubljani, na katerega so že prišle prve skupine gostov.

Trgovski kongres prireja osrednje predstavništvo zvez trgovskih združenj, ustanovljeno leta 1934 kot najvišja organizacija trgovskega stanu. Trgovski stan ima že danes močno izvedeno organizacijo, ki sega od zbornic — ki so ali skupne z drugimi stanovi ali pa posebne za trgovino — do združenj, katerih članstvo je obvezno. Združenja so zopet združena v zveze trgovskih združenj, od katerih je najstarejša organizacija: Zveza trgovskih združenj za Slovenijo v Ljubljani, ustanovljena leta 1921. Te zveze so zastopane v osrednjem predstavništvu zvez, ki je organiziralo prvi trgovski kongres v Skoplju leta 1934, drugi pa je bil v Beogradu.

Letošnji trgovski kongres je postavljen v drugačno gospodarsko okolje, kot sta bila prejšnja kongresa. Prvi kongres leta 1934 je bil prirejen v težkih razmerah, ko je bila svetovna in naša gospodarska kriza na visku. Za časa drugega kongresa pa so se začele politične in gospodarske razmere znatno izboljševati. Letos imamo za seboj razmeroma dobro leto 1937, kažejo pa se že prvi znaki popuščanja konjunktura. Zato bo tudi razprava na tem kongresu pod vtisom sedanjih gospodarskih razmer in bo gotovo pokazala, kaj trgovina v teh časih najbolj potrebuje, kot so prejšnji kongresi, pri katerih so sodelovali v odlični meri tudi Slovenci, pokazali predvsem na potrebe svojega časa in svojih razmer.

Trgovec mora vedno zasledovati gospodarsko življenje v vseh njegovih pojavih, ker bolj kot vsi drugi stanovi občuti dobre in slabe posledice valovanja konjunktura in gospodarske politike. Zaradi tega se trgovski stan v svojih organizacijah vedno bavi z najbolj aktualnimi gospodarskimi vprašanji. Tudi letošnji kongres bo imel v tej smeri mnogo dela in želimo, da bi pokazal tudi naši trgovini pota in načine, da bo lahko obvarovala svoj položaj v našem gospodarstvu. Pri tem bodo razumljivo splošni narodni in gospodarski interesi višji kot enostranske zahteve in želje, ker se le s složnim delom in pametno razmejitvijo interesov dajo doseči najboljši uspehi za vse gospodarstvo in s tem tudi za trgovski stan. Vsaka enostranost vzbudi odpor pri drugih interesih in tako prihaja do sporov, ki niso v korist narodni celoti. Dosedanje manifestacije trgovstva so pokazale, da se trgovina tega zaveda in hoče ostati polnoveren člen verige našega skupnega narodnega življenja.

V naši trgovini postaja problem tujega kapitala vedno bolj aktualen in vedno več slišimo pritožb o delu tujega kapitala. V nekaterih krajih države je to vprašanje težje kot v drugih in tudi pri nas se pojavlja to vprašanje v vedno večji meri. Seveda smo pri nas v trgovini še daleč od razmer, ki vladajo v nekaterih drugih pokrajinah naše države, vendar moramo biti budno na straži. Zlasti so povzročile velike zunanje politične izpremembe drugod po svetu, da se bomo morali s tem vprašanjem resneje baviti kot doslej.

V mednarodni trgovini si ves svet želi in ponavljajo ob vsaki priliki zahtevo, naj se odpravijo velike ovire, ki ovirajo izmenjavo blaga in denarja med posameznimi državami. Toda čim več se o tem govori, tem več prihaja novih vezav in ureditev, ki zadevajo v naj-večji meri tudi našo uvozno in izvozno trgovino. Na drugi strani pa moramo ugotoviti, da je naša devizna in trgovinska politika še razmeroma liberalna v primeri z drugimi državami in da niti ne kaže nagnjenj k poostrenju sedanjih vezav, ampak nasprotno stremi za omiljenjem ovir v deviznem in zunanjetrgovinskem prometu, kar dokazujejo marsikateri ukrepi v tej smeri. Kdor primerja vezave v državah z diriganim gospodarstvom z našimi vezavami, vidi šele, kako svobodno — relativno seveda — se razvija naša zunanja trgovina, in da so tudi v deviznem in valutnem prometu pri nas razmere znatno boljše kot v že omenjenih državah.

Na trgovskem kongresu se letos posebno veselimo udeležbe bratov Bolgarov, ki so prišli v lepem številu k nam, da sodelujejo s tovariši-trgovci pri obravnavanju stanovskih vprašanj, ki postajajo vedno bolj skupna. Vezv med nami in Bolgari so bile prisrčne, niso pa bile tako pogoste, kot so sedaj. To je v prvi vrsti omogočila pogodba o večnem prijateljstvu, ki sta jo dne 30. januarja lanskega leta podpisala po intencijah svojih vladarjev ministrska predsednika g. dr. Milan Stojadinović in Kisejevanov. Po tej pogodbi izgleda, kakor da že skoraj ni več meje med obema državama, saj se pri nas vrste bolgarski obiski drug za drugim, ki bo lahko z večjim poudarkom zahtevala od svojih sopodgovornikov gospodarske ugodnosti. Posebno je to možno zaradi tega, ker postaja naša drža-

„Sedanja pot, po kateri hodi človeštvo, vodi v katastrofo“

Resni opomini Mednarodnega urada za delo sodobnemu gospodarsko-socialnemu položaju

Zeneva, v juniju 1938.

Tudi letos je Mednarodni urad za delo v Zenevi izdal poročilo o svetovnem gospodarstvu. To poročilo, ki je sad natančnega in dolgotrajnega dela strokovnjakov, ki so jim na razpolago vsa sredstva za temeljito poznavanje gospodarskega gibanja, je letos bolj pesimistično kakor druga leta. Poročilo se pričena z vprašanjem: »Ali je konec gospodarskega izboljšanja?« in se konča z bridko ugotovitvijo: »V prostranih pokrajinah sveta je skrb za socialni napredek stopila trenutno na drugo mesto, ker so vse skrbi posvečene le vojaškim pripravam.« S to ugotovitvijo morajo žal soglašati vsi oni, ki pazno sledijo sodobnim socialnim in gospodarskim pojavom.

Gospodarsko izboljšanje?

V početku preteklega leta se je splošno govorilo o gospodarskem izboljšanju. V resnici je prvih šest mesecev pokazalo dobro. Trgovina je rasla in upanje na splošno blagostanje je bilo upravičeno. Poleti je ta razvoj dosegel svoj višek. Na jesen pa je razvoj pokazal zastoj in vsi napori niso mogli več izboljšati stanja. Sicer gospodarski razvoj ni bil po vseh državah enak. Toda tudi tam, kjer se je kazalo izboljšanje, pravi poročilo, je bil ta napredek zelo sumljiv in bi mogli govoriti o lažnem procvetu, ki je povzročal narast izdelkov, ki so jasno kazali le na vojne priprave. Ni pa to zboljšanje pomenilo trajnega dviga narodnega gospodarstva, ki se more uspešno razvijati le, če je zagotovljena politična varnost. Te pa v svetu ni bilo in je tudi danes ni.

Edino oboroževanje prospeva

Edina gospodarska panoga, ki je pokazala velik napredek, je porast oboroževanja,

ki je zmanjšala brezposelnost in povečala delavnost v gotovih industrijskih panogah. Gospodarski napredek torej ni bil stvaren, ampak le navidezen. Kajti oboroževanje ne veča narodnega blagostanja.

Mimo tega navideznega gospodarskega napredka pa se je celo pokazalo občutno nazadovanje v gospodarsko-socialnem pogledu. Treba je opozoriti samo na dva jako značilna pojava: Najprvo smo opazovali v preteklem poletju občuten padeč vrednot, zlasti v Angliji in Ameriki, kjer je trgovina z denarnimi papirji pokazala zelo veliko nestanovit. Drugič smo doživeli občuten porast cen za izdelke na debelo, kar je splošno podražilo življenske potrebščine. Med tem, ko se je splošno pričakovalo zvišanje cen kot gotovo znamenje gospodarske blaginje, je čezmerna hitrost tega povišanja povzročila več zla, kot koristi. Cene za surovine so zelo narastle; preveč, da bi mogle biti stalne. Zato se je po hitrem porastu kmalu zopet pokazalo nazadovanje.

„Oblaki so se zgostili“

Tako ima poročilo mednarodnega urada precej pesimistično tendenco. »V dobi,« tako pravi knjiga, »v kateri divja vojna vihra od Daljnega vzhoda do Španije, v kateri je Evropa postala vojni tabor, v kateri strah pred novimi vojnimi zapletitvami vznemirja duhove, niso ideje in načrti o socialnem napredku preveč upalnostni. Ni nobena skrivnost, da se v mnogih pokrajinah s pospešeno naglico pripravljajo na vojno. Polagoma se narodno življenje in delavnost vsakega poedince vse bolj podreja potrebam, ki jih bo imela država v primeru vojnega spora. Na ta način pa tudi drugi narodi, ki se čutijo ogrožene za primer vojne, hote ali ne hote usmerjajo svoje življenje in gospodarstvo po enakih kolesnicah. — Narodna

obramba postaja prva nujnost in prva potreba in ta je tista, ki vedno bolj hromi svobodo poedince, kakor tudi gospodarsko delavnost. Ogromne denarne vsote, ki bi jih mogli posvetiti s toliko koristjo borbi proti boleznim, za dvig zdravstva, za zavarovanje za onemoglost in starost, za razvoj kulture in zdravega napredka, se danes uporabljajo skoraj izključno za nabavo morilnega orožja in za uničenje vseh dobrin, ki jih je človek s tolikim trudom v petu svojega obraza ustvaril. — Oblaki, ki je v preteklem letu metal precejšno senco, se je sedaj še bolj zgostil in grozi, da bo zatemnil vso luč na zemlji. Kakor kažejo dejstva, posega vojska že na socialno polje. Ze danes seče nekatere najvažnejše ceste napredka in morda se dogodi, da nam bo v kratkem pričela rušiti socialno zgradbo, ki jo je postavil sedanji rod. Ako pride do nove splošne vojne, je gotovo, da bo ta stavba, zgrajena s tolikim trudom, popolnoma izginila.«

To so zaključki gospodarskih strokovnjakov, ko motre splošni gospodarski položaj in nihanje cen, vrednot, izdelkov, industrije, ki so le posamezni pojavi splošnega gospodarskega stanja. — Splošno se čuti težko ozračje, nezno, skoraj zadušljivo. Dobrine, namenjene človeškemu blagostanju, ne služijo več temu svojemu naravnemu namenu, ampak jih človek umetno pretvarja v sredstva uničenja. Vtis, ki ga imajo tehnični in gospodarski opazovalci, se popolnoma krije z vtisom onih ki, gledajo na razmere v svetu iz nravsvenega vidika.

Tisti, ki imajo pred očmi gospodarske interese in oni, ki se brigajo za duhovno dobrobit človeštva, soglašajo v tem, da se svet obrača na slabše in da sedanja pot, po kateri hodi človeštvo, vodi v katastrofo. I...iv

Nenaden sklep irancoske vlade:

Francosko-turška vojaška zveza

in konec spora v Aleksandriji

Pariz, 10. jun. TG. Veliko senzacijo je zbudilo poročilo, da je francoska vlada na svoji današnji seji sklenila začeti s Turčijo pogajanja za dokončno rešitev vseh težav v sandžaku Aleksandriji ter s Turčijo celo podpisati vojaško zvezno pogodbo. Zunanji minister Bonnet je sporočil ministrom, da mu je turški veleposlanik Suad Davaz prinesel pritrdilno mnenje turške vlade, ki je pripravljena na pogajanja s Francijo za ureditev aleksandrijskega vprašanja in za morebitni podpis vojaške pogodbe. Francoska vlada je prišla turškim težnjam, ki se opirajo na dejstvo, da je aleksandrijska pokrajina za Turčijo neobhodno

potrebna, zelo daleč nasproti, ko je spremenila vso upravo v tej pokrajini in vzela turško manjšino odločno pod zaščito. Francija je očitno pripravljena Turčiji ugoditi do kraja v pokrajini Aleksandriji, toda kot protislužbo zahteva vojaško zvezno pogodbo, ki bi dobila obliko trikotne zveze med Francijo, Turčijo in Sirijo in ki bi ta kot Azije popolnoma pokrila in mu zajamčila mir. Francija smatra tudi, da je vojaška zveza s Turčijo neobhodna predpogoj za dobro poslovanje njene vojaške zveze s sovjetsko Rusijo, kajti sovjetska armada bi lahko prišla Franciji na pomoč samo po poti, ki vodi skozi Turčijo.

Češkoslovaška odlikovanja Vatikanu

Praga, 10. jun. Predsednik Češkoslovaške republike je odlikoval s češkoslovaškim redom »Belega leva« vatikanske osebnosti za zasluge, ki so si jih pridobile za »modus vivendi«. Z redom »Belega leva« I. stopnje, ki se podeljuje samo tujim državljanom poglavarjem, so bili odlikovani: državni tajnik kardinal Pacelli, kardinal Giuseppe Pizzardo, namestnik državnega tajnika in msgr. Saverio Ritter, apostolski nuncij v Pragi. Z redom »Belega leva« II. stopnje sta bila odlikovana: msgr. Tardini, konzultor najvišje kongregacije Sv. Oficija, in msgr. Giovanni Batista Montini, papeški prelat. Red »Belega leva« III. stopnje pa je bil podeljen auditorju apostolske nunciature v Pragi msgr. Burzio, papeškemu prelatu v Vatikanu msgr. Caffanu in državnemu podtajniku msgr. Malusardi.

Ceški tisk odklanja zahteve sudetskih Nemcev

Praga, 10. jun. AA. DNB. Češki listi v celoti odklanjajo predloge, ki jih je sudetskonoška stranka izročila predsedniku vlade dr. Hodži. »Narodne Noviny« že govore o tem, da je treba računati z neuspehom. »Česke Slovo« pa piše, da se Henleinove zahteve, formulirane v Karlovih Varah, ne bodo nikoli izpolnile.

Pravice poljske manjšine

Varšava, 10. jun. AA. Havas. Zunanji minister Beck je včeraj sprejel češkoslovaškega poslanika

va vedno bolj industrijska država, ki bi lahko dobila v Bolgariji prav dober trg. Bolgarija pa bi v sodelovanju z nami še lažje skrbela za prodajo onih svojih pridelkov, ki jih ima na prodaj tudi naša država. Praktični gospodarji, ki so zbrani na trgovskem kongresu v Ljubljani, imajo priliko, da v tej smeri za to hvalceno delo zastavijo svoje sile in s tem okrepe gospodarsko moč obeh držav.

Realistično gledanje na gospodarska vprašanja bo gotovo pripomoglo k temu, da bo trgovski kongres znal pravilno zastaviti svoje delo in napore ter da bo s svojim delom doprinesel k naši gospodarski obnovi in povečanju našega narodnega blagostanja, kar želimo vsi. Oec.

Rdeči v Španiji bombardirali irancoska mesta in valili krivdo na Francovo vojsko

Paris, 10. jun. TG. Francoski ministrski predsednik Daladier se je vrnil s potovanja ob pirenjski meji, kjer se je hotel na lastne oči prepričati o učinkih letalskih bomb, ki so jih zadnje dni metali na francosko ozemlje neki »nepoznani bombniki«. Daladier bo kmalu našel priložnost, da v parlamentu jasno pove svoje izsledke. Medtem pa postaja v javnosti čedalje bolj znano, da so metali bombe na francosko ozemlje rdeči španski bombniki. Francov veleposlanik v Londonu je namreč uradno obvestil angleško vlado, da Francova letala zadnje tedne niso prišla blizu francoske meje, kar je dokazala najstrožja preiskava. Na drugi strani je prišlo v javnost pričevanje francoskega letalskega častnika, ki je opazoval prihod sneznanih bombnikov v Ariego in ki je ugotovil, da so bili ti bombniki sivo pobarvani in tipa »Bloche«, ki jih rabijo izključno le rdeči. Našel jih je devet. Tudi civilne priče izpovedujejo isto mnenje. Ministrski predsednik je prinesel s seboj podobno dokazno gradivo in ga bo ob pravem trenutku položil pred parlamentom v javnost. »Jour« piše k temu, da sploh ni treba nobene preiskave več, ker je sedaj jasno, da so bombardirali francoska mesta Cerbere, Ax in Orgeix rdeči španski bombniki izključno z namenom, da prestrašijo obmejno francosko ljudstvo in ga nahujskajo proti Francovi Španiji ter da zanesejo tudi zmedo v di-

Truplo sv. Andreja Bobola bodo prepeljali na Poljsko preko CSR

Praga, 10. junija. AA. (ČTK) Truplo poljskega svetnika Andreja Bobole, ki je bil proglašen med blažene na veliko noč v Rimu, bodo prepeljali na Poljsko preko Češkoslovaške. Visoki češkoslovaški cerkveni dostojanstveniki bodo priredili slovesen sprejem v Olomucu.

Načelnik angleškega zun. ministrstva po potovanju po Srednji Evropi:

Strang predlaga - zvezno CSR

Budimpešta, 10. junija. b. Jutranji budimpeštanski listi poročajo iz Londona, da je g. William Strang izdelal predlog, po katerem naj bi češkoslovaška republika postala zvezna država. — List »New Review« trdi, da je Strang toplo priporočil predsedniku češkoslovaške vlade dr. Hodži, da ta naert sprejme in mu svetoval, da je izpolnitev avtonomnih zahtev neizbežna. To bo tudi za državo velikega pomena in vrednosti, ker bo Češkoslovaška v gospodarskem oziru kljub zvezni obliki ostala enotna. Poleg tega poroča list, da tudi pogajanja za odposiljanje angleških opazovalecev na Češkoslovaško dobivajo vedno jasnejše oblike.

Rim, 10. jun. AA. Diplomatski urednik agencije Stefani piše: O protislovnih poročilih o bombardiranju na Špankem in v severnih Pirenejih je možno na podlagi zbranih podatkov reči: »Glede bombardiranja francoskega ozemlja pariska poročila potrjujejo, da gre za letala znamke »Bloche«, ki so prišla iz Barcelone. Ta okoliščina docela razkrinkuje izizvalni naplek, ki so ga skovali moskovski rdeči elementi — naert, ki ga je general Franko o pravem času izpregledal in razkrinkal.«

Zagrebska vremenska napoved: zvišanje temperature.

Zemunska vremenska napoved: vpliv vlažnega in hladnega oceanskega zraka bo občuten v vsej državi, posebno na severnem koncu. Počasni se bo pooblačilo in bodo ponekod tudi nalivi, zaradi česar se bo nekoliko ohladilo.

Slovaško vprašanje

Poseben dopis „Slovenca“ o razmerju med Slovaki in Čehi ob ustanavljanju ČSR

Naša ljuba češko-slovaška država gre pravkar skozi težke, viharne in nevarne dni. Ljubimo to državo, ljubimo kakor češki tako slovaški narod, saj so naši bratje. Zelo nas vse skrbi, kako bodo naši bratje Čehi in Slovaki izšli iz tega boja, saj je njih zmaga samo naša zmaga, zmaga slovanstva.

V teh težkih dnevih naše bratske države pa gotovi krogi ne morejo razumeti stališča vodje slovaškega naroda monsiora Hlinke. Nekateri gredo tako daleč, da ga obdolžujejo naravnost veleizdaje nad svojo državo, nekateri trdijo celo, da tudi nad svojim slovaškim narodom.

Potek slovaške narodne politike zadnjih let mi ni znan, ker zadnja štiri leti več ne dobivam ne »Slovaka«, glasila monsig. Hlinke, in ne ameriških slovaških listov. Poznam pa narodne boje slovaškega naroda za svoje pravice zadnja leta pred svetovno vojno in vsa leta vojne in po njej. Od 1. 1910 dalje sem bil v ozkih stikih s tem narodom kot župnik slovaških župnij in pozneje kot urednik slovaškega lista.

Boj Slovakov pred vojno

Kdor hoče danes razumeti g. Hlinko in njegovo politiko, ta ga je moral poznati v letih njegovega boja za pravice svojega naroda pred svetovno vojno. Moral je poznati neizmerno gorje, skozi katerega je šel ta ubogi narod dolga desetletja pred svetovno vojno, kako je bil tepen, bičan do kosti. »Kaša ni jed, Slovaki ni človek« je bilo vsesplošno javno načelo, po katerem se mu je rezal njegov grenak kruh, po katerem se je uničeval njegov jezik, po katerem je bil tudi tepen in bičan. Hlinka je videl to strašno gorje svojega naroda, brezpravnega sužnja, gledal njegove solze, čul njegovo vzdihovanje in pozabil na svojo lastno varnost, pozabil na ječo, tudi na smrt in se postavil v obrambo svojega naroda kot velik Slovák in še večji Slovan. On je danes isti veliki junak-mučenec, veliki Slovák, kot je bil pred svetovno vojno, takrat ko je stal stalno pod visalicami, ki so bile stalno zanj pripravljene. Ali je mogoče, da je danes ta veliki Slovák postal odpadnik?

S tem svojim junaškim delom in s to borbo za narod je pa postavil temelje sedanjim češkoslovaški državi kot nihče drugi. Zgodovinska dejstva govore, da bi brez Hlinke nikdar češkoslovaške države ne bilo.

Ko se je začela svetovna vojna l. 1914, sem bil župnik slovaške župnije v Brooklynu in kot tak sem bil potegnut v politično borbo ameriških Slovakov za narodno svobodo slovaškega naroda. L. 1915 je prišel general Stefanek v New York in je sklical najprej v nek hotel na posvetovanje vse slovaške župnike iz New Yorka in okolice. Tam so se naredili načrti za veliko delo ameriških Slovakov za svojo svobodo, ki se je v nekoliko mesecih močno razvilo po vseh Združenih državah.

Štefanek in Masaryk v Ameriki Pogodba v Pittsburgu

Ameriški Slovaki so krasno organizirani versko in narodno kot malokateri drugi narod. Zakaj? Zato, ker je del mlade slovaške idealne duhovščine na Slovaškem sledil voditelju Hlinki v njegovem boju za pravice naroda. To so bili najidealnejši, najdelavnejši in najbolj navdušeni mladi gospodje. Toda kot taki pa seveda »sovražniki države« in, da so se ognili ječi, mučenju, morda celo krogam, so zbežali za slovaškimi izseljenci v Ameriko. Naravno, da so tam dali duška svojem navdušenju in svoji narodni zavesti in kot župniki in voditelji svojega naroda razpeli med njimi najzivačnejše versko pa tudi narodno delo. Tako delo generala Stefaneka za organizacijo ameriških Slovakov za narodno osvoboditev ni bilo težko. V duhovščini je našel mogočno oporo, pri ljudstvu pa tudi, saj je bil pri njih velik del že prežet z narodno zavestjo v dno duše. O kolikokrat, ko sem bil med njimi, zlasti po slovaških misijonih, ko sem gledal njih globoko vernost pa tudi njih globoko narodno zavest, sem želel, da bi bili tudi mi Slovenci taki.

Potem je prišel v Ameriko Masaryk. Bil sem pri njem najprej skupaj s Slovaki, pozneje pa tudi s slovensko deputacijo, katero je vodil, če se prav spominjam, dr. Vošnjak. Kakor mogoče val se je razlilo navdušenje za svobodo med ameriški Slovaki. Začeli so zbirati milijon-dolarski fond v dolarjih za podporo svojih borcev pri antanti za narodno svobodo. V nekoliko mesecih so ga imeli zbrane.

Delo Masarykovo in Stefanekovo za narodno svobodo Čehov in Slovakov je bilo uspešno. Vlada Wilsonova je bila pridobljena z lahkoto, ko je videl, da je to zahteva tudi skoraj vseh ameriških Slovakov. Toda to sta dva naroda. Da bi pa ameriška vlada mogla pristati na priznanje nove češko-slovaške države de facto obstoječe že pred koncem svetovne vojne, je bilo potrebno, da se oba naroda izrečeta za to, da hočeta skupaj v eno državo po Wilsonovi točki o samoodločevanju malih narodov. Tako je moral Masaryk dobiti od Slovakov tako privolenje. Toda, kako ga dobiti? Narod doma se ne sme in ne more izjaviti. Tako je prišlo do velikega kongresa v Pittsburgu, kjer so sklenili ameriški Slovaki kot zastopniki svojega naroda doma z Masarykom kot voditeljem Čehov tako zvano »Pittsbursko dohodu«, Pittsbursko pogodbo, katero je podpisal Masaryk in voditelj ameriških Slovakov. V tej pogodbi je Masaryk podpisal, da bo država ne češkoslovaška, temveč češko-slovaška, t. j. da se združita dva suverena brata naroda v eno državo, v kateri bodo Slovaki imeli popolno avtonomijo s svojim zakonodajnim parlamentom, kjer bo slovaščina državni jezik v uradih in šolah in bodo Slovaki sami gospodarji na svoji zemlji.

Bil sem na tem kongresu. Nikoli ne pozabim navdušenja, ki je vladalo na tem kongresu. Na podlagi te

pogodbe so države priznale ustanovitev nove Češko-slovaške države kot de facto že obstoječe in usmerili vso svojo politiko v tem pravcu.

V novi državi

Vojna je bila končana, nova država Češko-slovaška organizirana, toda ne kot Češko-slovaška, temveč kot Češkoslovaška. Nastopili so politiki in državniiki, ki so uredili državo popolnoma nasprotno Pittsburski pogodbi, katero so razglasili, da je zanje samo »ničvredna papirna krpa«, češ: ameriški Slovaki niso imeli pravice sklepati kakih pogodb z nikomer v imenu naroda doma, ker jim ta narod ni dal za to nobenega pooblastila. To so trdili kljub temu, da je po vojni ves slovaški narod doma z velikim navdušenjem sprejel to pogodbo, če se vem prav spominjati, na velikem zborovanju v Turcianskem sv. Martinu.

Ali je torej mogel in smel Hlinka postopati drugače kakor tako, da je vztrajal na Pittsburski pogodbi? Ali bi ne bil izdajalec svojega naroda, ako bi bil postopal drugače? Ali se sme zato imenovati veleizdajalec nad državo, katero so sezidali zaslepljeni politiki drugače, kakor pa so jo sezidali Čehi po Masaryku in Slovaki po ameriških zastopnikih slovaškega naroda? Ali niso ti politiki, ki so prelomili sveto prilogo, dano Slovakom po legitimnem zastopniku češkega naroda, Masaryku, kot ogeljni kamen nove države, bolj izdajalci države?

Prav te dni smo čitali, da so prišli zastopniki ameriških Slovakov domov in prinesli slovaški izvirnik te pogodbe s seboj in stopili v dogovor z voditelji države, da se usodepolne napake zaslepljenih državnikov popravijo in se država uredi, kakor je bila zamišljena in s sveto prilogo sklenjena v Pittsburgu. Ali niso sedanje težave te lepe bratske države samo posledica, recimo, kar kazni za grde krivice in za prelomite priprave? Slovaki so navdušeni za sedanjo državo, ker vedo, da je zanje edina prihodnost samo v skupni državi s Čehi. Ne preostano so to trdili, kakor doma, tako v Ameriki. »Mi se ne borimo proti državi, ne! Preveč jo ljubimo. Toda suveren narod smo in njegove pravice so nam svete. Dajte nam to, kar ste prisegli, pa smo z Vami enako močan steber države, kakor ste Vi!« Tako so pisali.

Kako se bo sedaj rešila ta kriza naše bratske države? Dal Bog razsvetljenja sedanjim voditeljem države, da bi spoznali dosedanje napake, sprejeli Slovaške kot enakopravne brate, kot enakopravni del države, pa se bo država okrepila, postala močna in mogotna in si s tem pridobila spoštovanje sosedov. Slovaki pravijo: »Čehoslovakov ni na svetu. Ali so Čehi ali so Slovaki. Dvoje ob enem pa nihče ne, more biti. Vi bodite dobri Čehi, mi dobri Slovaki in skupaj pa dobri Čeho-Slovaki, pa bomo skupaj močna država.

Dal Bog, da bi se to zgodilo, kar bo samo v korist Čehom in Slovakom in vsemu slovanstvu!

K.

Uredba o zavodu za državno brambo

Belgrad, 10. ju. m. Danes je bila objavljena uredba o zavodu za državno obrambo, ki se bo ustanovil pri inspekciji za državno obrambo. Naloga zavoda je, da daje vojnemu ministarstvu mnenje o vseh znanstvenih vprašanjih, ki so v zvezi s pripravljenostjo naše vojske za primer vojne. Institut bo imel redne in dopisne članke ter bo imel predsedništvo in večje število oddelkov in odsekov. Redni in dopisni člani se imenujejo s kraljevim ukazom na predlog vojnega ministra iz vrst znanstvenikov in gospodarstvenikov, ki bodo po svojih strokovnih sposobnostih lahko izvrševali nalogo, ki se od njih pričakuje. Redni člani morajo stanovati v Belgradu, dopisni člani pa lahko stanujejo drugod v državi.

Tri nove tovarne za celulozo

Belgrad, 10. junija. m. V Belgradu so poganjanja za graditev treh novih tovarn celuloze v naši državi, od katerih naj bi se zgradila ena v Sloveniji, druga v Gorskem Kotaru, tretja v Bosni. Investicije za te tri tovarne bodo znašale 200 milijonov din. Te tovarne se bodo zgradile zaradi tega, ker je Avstrija ustavila izvoz celuloze, zaradi česar vlada posebno v Italiji in Franciji velika potreba po njej.

Konferenca JRZ v Slovenji Gradcu

Konferenca JRZ. V četrtek 9. t. m. dopoldne je bila v dvorani Okrajne hranilnice v Slovenji Gradcu konferenca odbornikov JRZ iz vsega političnega okraja slovenjograškega. Konferenca se je udeležila nad 100 odbornikov JRZ. Notranje in zunanje politično poročilo, o delu naše vlade, o gospodarski in socialni politiki sta podala senator g. dr. Schaubach in tajnik JRZ iz Maribora. Izbrana in zelo poučna poročila so zborovalci vzeli z odobravanjem na znanje. Nato je poročal o delu okraj. cestnega odbora načelnik g. Ivan Smolčnik. Po štiri ure trajajočem zborovanju je g. predsednik Theuerschuh ob pol 13 zaključil lepo uspešno konferenco.

Osebnosti

Belgrad, 10. jun. m. Z odlokom poštne ministrstva so upokojeni poštni uslužbenci: Ivan Jalen in Josip Junger na Jesenicah; Ignac Arnuš v Ptuj in Martin Piltaver v Brežicah.

Poštni minister je podpisal odlok, s katerim se podeljuje pogodbeni pošta Sv. Andraž v Slovenskih goricah Dragi Guček, pogodbeni pošta v Borovnici pa Angeli Majhen.

Na Državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani je napredovala v 4. skup. 2. stopnje Ana Šifer, v 7. skup. pa Maša Leske-Gorazd.

Castel Gandolfo, 10. junija b. Sv. Oče papež Pij XI. je sprejel v avdienco nuncija Felicia, ki odputuje te dni na svoje novo mesto v Belgradu.

Obramba pred letalskimi napadi

O sredstvih in načinu govori letalska razstava v Belgradu

Belgrad, 10. jun. AA. Na mednarodni letalski razstavi, ki se je začela 28. maja v Belgradu, je v osrednjem paviljonu na sejmšču prirejena razstava zaščitnih sredstev pred napadi iz zraka. Ta zaščitna razstava je prirejena v ustrezajočem razmerju ter je velikega pomena za naše prebivalstvo in za ves naš narod, ker si lahko vsi obiskovalci tam ogledajo:

- 1) rane, ki jih povzročajo na človeškem organizmu vojni plini;
- 2) razne vrste zaščitnih mask proti tem plinom, in sicer so maske tako iz naše kakor tudi iz drugih držav;
- 3) civilna varnostna sredstva, zavetišča v zasebnih hišah in javna zavetišča, ki naj se zgrade po mestih in vaseh;
- 4) aparate in sredstva za prvo pomoč proti strupenim plinom, prizadetim osebam (sem spadajo tudi aparati za umetno dihanje itd.);
- 5) aparate za izoliranje;
- 6) varnostno obleko proti strupenim plinom;
- 7) slike o sovražnih letalskih napadih in kako

naj se v vsakem primeru postopa in kako naj se obnaša civilno prebivalstvo;

8) naprave in material za gašenje požarov, ki spremljajo vsak letalski napad.

Na tej razstavi bodo obiskovalci lahko kupovali naše civilne maske proti strupenim plinom po lastni nabavni ceni in varnostno obleko. Prav tako si bodo lahko nabavili razna navodila in knjige o varstvu pred letalskimi napadi.

Obiskovalci Belgrada naj ne zamude priložnosti in naj si do konca letalske razstave (do dne 13. junija) ogledajo tudi oddelke za pasivno obrambo, ki je za naš narod velikega pomena, kajti največja nevarnost pred bombami sovražnih letal je v tem, da ljudje ne vedo, kako se lahko rešijo in v kakšni nevarnosti so tisti, ki niso za napad pripravljeni in niso poučeni. Posebno važno je, da si to razstavo ogledajo člani odborov za varstvo prebivalstva pred letalskimi napadi, uradniki upravnih in samoupravih oblasti, profesorji in učitelji ter šolarji in dijaki vseh šol in vsi, ki resno pojmujejo nevarnosti letalskih napadov.

Po španskih bojiščih

Velika bitka na valencijski fronti 17 km od Castellona

Na valencijski fronti se je razbesnela v širjavi 100 km silovita bitka, v kateri gre za usodo Castellona. v daljnem pogledu pa tudi za usodo same Valencije. Na desnem krilu južno od Teruela so bele čete po trdem boju osvojile visoko v gorovju ležeče mestce Camarena in prodirajo še dalje proti jugu. Najbolj ogorčene pa so borbe v središču, zapadno in južno od gorskega sklopa Peña Golosa, kjer so Francove čete prodirle najgloblje v rdečo ozemlje in so po zadnjih vesteh le še 17 km od Castellona. Na obalah reke Vilahermosa so zadnje dni poslegle v boj tudi italijanske »rdeče strele«, ki prodirajo k enako glasečemu se mestu Vilahermosa. Na levem krilu pa se je pričela gibati fronta okrog važne gorske postojanke Albocacera, katerega padec je po poro-

čilih Francovih čet neizbežen. Že v par dneh se bo odločilo, ali bodo rdeči mogli vzdržati pritisk in rešiti Castellon, ali pa bo to važno pristanišče postalo pomembna oporišče za generala Franca ob Sredozemskem morju. Po zadnjih vesteh so beli že pred važnim mestom Villafames, ki je 15 km od Castellona.

Na obdolžitve barcelonske vlade, da narodno letalstvo bombardira nevojaške kraje v rdečem zaledju, odgovarja burgoška vlada, da so cilj letalskih napadov narodne vojske izključno le vojaški objekti in da je krivda rdečih, ako le-te postavljajo sredi nezavarovanih mest. Za dokaz svojega postopanja navajajo poročila iz Salamance, da so pred dvema dnevi zaradi tega bombardirali pristanišče v Barceloni, ker so tamkaj rdeči nakopili velikanske zaloge nafte, s katerimi jih je založila Moskva. Bombardiranje je doseglo svoj cilj, ker so se skladišča vnela, v katerih je bilo 65.000 ton bencina. Ogromni stebri dima in ognja so se videli nad 100 km daleč in so jih opazovali celo iz Balearov. Ta ogromna zguba dragocene tekočine, od katere je odvisno gibanje motoriziranega orožja, je rdeče siino zadelo. Zaradi tega kličejo zdaj ves svet na pomoč, češ Franco uničuje nezavarovano civilno prebivalstvo.

Salamanca, 10. junija. AA (DNB) Nacionalistično vrhovno poveljstvo poroča s turuelskega bojišča, da sta padli Maluenda in Cabrera. Nacionalisti so zavzeli tudi celo vrsto drugih važnih sovražnih postojank in kraj Useras. Na pirenjski fronti so nacionalistični oddelki zasedli vrhova Barbaruens in Sajuns, visoka več kot 2400 m, in prispeli do francoske meje.

Salamanca, 10. junija. AA. (Stefani) Klub srditemu sovražnemu odporu in močni burji so naše čete na turuelskem bojišču zavezale nekaj važnih višin v gorskem predelu Melamoso ter postojanki El Prado in Sero Montero. Sovražnik je pustil na bojišču 139 mrtvih, zaplenil pa smo okoli 200 pušk ter precejšnje količine bojnega materiala. Na bojišču pri Castellon dela Plana naše čete še dalje napredujejo. Do kam so zdaj prišle, še ni znano, ker je silen vihar pretrgal zveze z ozadjem.

Uredba o narodnih parkih izšla

Belgrad, 10. jun. m. Na predlog ministra za gozde in rudnike in na podlagi poplavlila v finančnem zakonu je ministriki svet izdal uredbu o narodnih parkih. Po tej uredbi se lahko proglasi za narodni park pokrajina s posebno naravno lepoto, ali če ima znanstveno in zgodovinsko važnost, ali pa pogoje, da služi uživanju narave in turističnemu ter duhovnemu jačanju človeka, kakor tudi razvoju turizma. Odlok o proglasitvi katerega kraja za narodni park izda ministriki svet na predlog ministra za gozde in rudnike v soglasju z ministri za finance, trgovino in zgradbe. Za proglasitev katerega verskega spomenika za narodni park je potreben še predhodni pristanek vrhovnega poglavarja dotične veroizpovedi. Vsi narodni parki so pod posebno državno zaščito in bo v njih prepovedano spreminjati kulturo zemljišč in naravni izgled dotične pokrajine, zidanje poslopij, graditev cest in slično brez odobritve banskih uprav. Nadzorevno nad narodnimi parki bodo imele banske uprave potom svojih oddelkov za gozdove in rudnike, vrhovno nadzorstvo pa bo imelo ministristvo za gozdove in rudnike. V ta namen se bodo tako v ministristvu za gozdove in rudnike kakor tudi pri vseh banskih upravah ustanovili kot priznani strokovnjaki posebni odbori za zaščito narave, v katere bodo policijanci priznani strokovnjaki. Za prestopne doletišne uredbes so določene denarne kazni od 1.500 do 10.000 din. Kazni se bodo etekale v gozdni rezervni fond za svrhe te uredbe.

Podpisan je trgovinski dogovor med Jugoslavijo in Nemčijo

Belgrad, 10. jun. AA. Novi trgovinski razgovori z razširjeno Nemčijo so se morali takoj po priključitvi Avstrije k Nemčiji začeti tudi z našo državo. Ti razgovori naj bi razširili dosedanje jugoslovanski-nemški trgovinski sporazum na pokrajino bivše Avstrije. Razgovori so zdaj končani in novi jugoslovansko-nemški trgovinski dogovor je bil podpisan v Berlinu 4. junija t. l. Imena Avstrije za jugoslovansko-nemško trgovino ni več. Gospodarsko sodelovanje Jugoslavije z Veliko Nemčijo je postavljeno na enotno podlago. Za odnose, ki so nastali po priključitvi Avstrije k Nemčiji, veljajo posebno poljudni pogoji. V zvezi s tem je urejen tudi tujski promet ter finančne obveznosti blagovnega prometa. Določeno dosedanje obmejnega prometa ostanje tudi v bodoče v veljavi. Mesto dosedanje veterinarske konvencije z Avstrijo, ki je bila izdelana pred 12 leti, pod čisto drugačnimi okolnostmi, naj bi bila zdaj sklenjena nova, razširjena konvencija. Razen plačilnega in obmejnega prometa veljajo v vsakem primeru prejšnje olajšave iz avstrijskega dogovora. Vse ostale odredbe stopijo v veljavo šele tedaj, ko bo Nemčija uredila svoje gospodarske odnose z vsemi ostalimi zainteresiranimi državami, kar se bo po vsej priliki zgodilo 1. januarja 1939. Dejstvo, da sta Jugoslavija in Nemčija danes neposredni sosedji, mora samo ugodno vplivati na nadaljnji razvoj medsebojnih gospodarskih zvez.

Belgrad, 10. junija. AA. Ministrski predsednik dr. Milan Stojadinović je danes v svojem kabinetu z zunanjim ministristvu sprejel nemškega poslanika na našem dvoru Viktorja v. Heerena, ki mu je ob tej priliki predstavil nemškega letalskega odposlanca Karla Augusta v. Senebecka in novega svetilnika nemškega poslanstva v Belgradu Gerte Fainaja.

Dr. Maček v Kupincu

»Hrvatski dnevnik« poroča, da je dr. Maček zapustil Zagreb in odšel na svoje posestvo v Kupincu, kjer bo ostal čez poletje in kmetoval. Poroča tudi, da v Kupincu ne bo sprejemal političnih obiskov.

Živahno razpravljanje v hrvaškem tisku

Hrvatski tisk je v zadnjem času postal silno živahen. »Hrvatski dnevnik«, »Hrvatska straža«, »Obzor«, »Jugoslavenski Lloyd« so si skoraj v sleherni številki v kakem sporu. Začelo se je z razpravo o »kmečki demokraciji«, »kmečki državi«, ki jo je načel »Hrvatski dnevnik« in nadaljeval »Obzor«, ki je govoril o demokraciji in državni sploti. »Jugoslavenski Lloyd« je sprožil gospodarsko vprašanje, ko je dejal, da je gospodarstvo v savski banovini prav zaradi pasivne politike hrvaškega političnega vodstva v zastoju. V besedo sta izmenoma posegla »Hrv. dnevnik« in »Obzor« in je ta razprava še v teku. O predmetu samem pa so govorili tudi na skupščini industrijev savske banovine. Med »Obzorom« in »Hrv. stražo« pa je v teku razprava o »katoliški politiki« in »politiki katoličanstva«, o Adamu Pribičeviću itd. Vmes pridejo večkrat polemike z belgrajskimi »Vremenom«, tako da pogled v tisk po državi nudi kaj živahno sliko.

Elektrarne ob Soči

Gorica, 10. junija. AA. (Stefani) Pred kratkim so začeli graditi šest velikih jezov na Soči. Naprave bodo dale vsega skupaj 500 milijonov kilowatov električne energije, to je toliko, da bo zadoščalo za vse potrebe Julijske krajine, kraške visoke ravnine, za Istro in Gornjo Furlanijo. Električna centrala v Dobrih, ki jo že dalje časa grade, je zelo značilna, ker stoji v ogromni skali, vsevani v goro. Ta centrala bo najmodernejša podzemeljska električna centrala v Evropi.

Katoliške dijaške organizacije v Avstriji razpuščene

Dunaj, 10. jun. TG. Vsi današnji listi objavljajo uradno poročilo državnega komisarja za Avstrijo, da so razpuščene vse katoliške dijaške in akademske organizacije in vsa pripadajoča staršinstva. Uradno poročilo našteva sledeča društva: Cartellverband der katholischen deutschen Studentenverbindungen, Oesterreichischer Cartellverband der katholischen deutschen Studentenverbindungen, Unitas Verband, Katholische Burschenschaften itd., vsega kakih 20 organizacij. Vsak poskus nadaljnje delovanja je prepovedan in bo policijsko kaznovan. Premoženje razpuščenih društev prehaja v upravo komisarja za društva. (Premoženje razpuščenih organizacij dosega vrednost okroglo 55 milijonov din.)

Šah

Kovno, 10. junija. AA. (ČTK) Češki prvak v šahu Flohr je odigral tu simultanko proti 51 igralcem. Flohr je dobil 31 partij, 17 jih je remiziral, 2 pa izgubil. Včeraj se je pričel šahovski dvoboj med Flohrom in litovskim šahovskim prvakom Mikenasom.

Velesile - konkurent Japonski v boju za bogastva kitajske zemlje

Kitajsko zunanje ministristvo se preseli v bližino francoske Indokine

London, 10. junija. TG. Reuter poroča iz Sanghaja, da je Cankajšek določil, da se preseli zunanje ministristvo kitajske vlade iz Hankava v Junanfu, ki je prestolnica pokrajine Junan, ki meji na francosko Indokino. Tamkaj bo ministristvo varno pred letalskimi napadi. Reuterjev poročevalec piše nadalje, da se Japonci zaradi tega vznemirjajo, kajti odslej bo imela Francija najmočnejši vpliv na kitajsko vlado in bo maršal Cankajšek dobival orožje iz francoske Indokine. Japonci so prepričani, da je Cankajšek obljubil Franciji obsežne rudarske pravice v južnem Kitaju. Tudi Anglija je dobila obsežne koncesije. Sploh so Japonci mnenja, da se je zdaj začela med velesilami borba za kitajsko naravno bogastvo.

Sanghaj, 10. junija. AA. (DNB) Danes je prišlo sredi Sanghaja do živahnega pouličnega streljanja, ki je povzročilo veliko razburjenje med prebivalstvom. Člani neke tajne kitajske nacionalistične organizacije so na ulici pričakali nekega Jounua, ennega najvplivnejših članov organizacije Shanghai Cotton Mill Association. Ko se je pojavil, so začeli streljati nanj in ga težko ranili. Njegovi spremljevalci so začeli streljati na atentatorje, vmes pa je posegla tudi japonska in kitajska policija. Pri tej spopadadi je bil eden od spremljevalcev Jounua ubit, drugi pa težko ranjen. V tukajšnjih političnih krogih prevladuje mišljenje, da je bil ta atentat pripravljen iz političnih razlogov in da je v zvezi z namero Japoncev, da dobe v svoje roke sanghajsko tkalnice.

† P. Hieronim Streminger

Dne 8. junija je, kakor smo že poročali, v ptujskem kapucinskem samostanu zaspal v Gospodu vikar p. Hieronim Streminger. Rojen je bil v Skofci pri Sv. Urbanu 21. I. 1876. Po dovršeni ljudski šoli je peš vsak dan iz oddaljenega rojstnega kraja obiskoval gimnazijo v Ptuj. V kapucinski red je vstopil l. 1893, na pravil redovne obljube 1. 9. 1877. in bil posvečen v mašnika 20. 7. 1898. Kot mlad pater je začel svoje delovanje v samostanih v Skofji Loki, v Krškem in v Celju. Bil je gvardijan v Schwanbergu, pri Sv. Križu na Vipavskem (1909—12), v Gorici (1912—14). Med vojno in po vojni do 1925 je bil samostanski predstojnik in vojni kurat v Celju. Od 1. 1925 dalje je bil večinoma v Ptuj, kjer je bil dvakrat gvardijan in do smrti tudi vojaški kurat ptujske garnizije. Velike zasluge si je pridobil za olepšavo in popravilo samostanske cerkve sv. Ožbalta v Ptuj.

Pater Hieronim je bil vzor redovnika, nemurno delaven v spovednici in na prižnici, skromen in prijazen v občevanju z ljudmi, pobožen in vnet služabnik Gospodov. Kdor ga je bliže poznal, vsakogar je pridobil s svojim tihim, vedrim značajem. Sedaj, ko je potekla, žal prezgodaj, ura njegovega življenja, se bo vsakdo, ki je poznal njegovo samostansko življenje, spominjal njegove ljubezni do časomirov, s katerimi se je ukvarjal do zadnjih let, jih popravil in uravnaval kakor poklicni urar. V njegovi celici jih je tiktakalo včasih po cele ure vseh vrst in od vseh vetrov, od najfinjšega kronometra do kmečke lesene ure na uteži. S koliko ljubeznijo je pisal kronike in zgodovinske podatke o samostanih Franciskana. redal! Opazoval je vreme in vestno vsako leto beležil vremenske diagrame, da, tudi slikarski čopič je čisto vzletel v roke in slikal izvirne slike in obnavljal stare. Vse tiho, brez priznanja, ki ga ni nikoli iskal, popolnoma v duhu sv. Frančiška. Zdaj je čopič odložil, poslednja ura je odbila, preminil, ki so imeli v njem svojega dušnega voditelja in tolažnika, so ga prihajali kropiti in želeli s solzami v očeh: Počivaj v miru, pater Hieronim, anima candida!

Ob trgovskem kongresu

Oda

ob svetovni razstavi leta 1862.

Zadnji spev, mogočen in ubran,
iz tisoč gri, v tej slavi vseh teorin,
Gospodu v čast, ki z vidom neznan
je zbral svet v miru ljudstva vseh celin,
kjer Veda, Delo in Umetnost nam ta dan
razgrinja pred očmi morje dobrin.
O tihi Oče kraljev vseh vekov,
ki svet nam, danes je spomin njihov,
da to, za vse Te hvale zbor glasov.

Te Tebe je izšel na svet,
glej torej rok in uma zreli plod,
Palaco glej! ogromnih ladij svod,
bogati izdelki od vrha do tal;
orodje, strojne sestavine,
kolovrat, stalve-umetnine,
zaklade zemlje: jeklo in zlato,
blesteče žito, kapijico sladko,
tkanino grobo, slahno svilo,
ravnika sončnega znanilo,
čudesa od lečavej, gostovanje
vseh bajnosti od vzhoda do zahoda,
vse like, barve, umnih rok snovanje!

Lepote vse in blagodati,
kar jih premore zemlja-mati,
so zbrane izpod vseh zvezd,
od vseh vetrov, v vsej pestrosti,
kot pestro je življenje naših dni,
naj sije mir, naj boji hrup vikra.
Saj tudi vsako vojskovanje
zahteva rok in uma znanje,
sicer zaman vihleti meč.
Je mar cilj daleč? Kdo ve, kje?
Noben nam jezik ne pove:
Sanjajmo danes sen blesteč.

Oj vi duha in ljudstev krmljarji,
sprostile Trgovino vseh vezí,
naj ko miru znanilka svetlo pot veslari,
v pristane srečne, v vse sveta strani.
Menjaje časov in duha dobrine,
da v sreči občestva bo vsak bogat,
da vsak bo delal ko za brata brat,
da jeklo se zdrobi in zid trdnjave,
da vsem zavlađa blaga moč narave,
Mir vrže v roke nam svoj sad in s celjem
venča glave.

Alfred Tennyson — Griša Koritnik.

Mladinski tabor
v Dravogradu

Dravograd bo to nedeljo doživel svoj novi krst. Prvič v zgodovini se bo v tem obmejnem koroskem trgu vršil večji nastop katoliške mladinske organizacije. Res, da smo nekoliko dni nazaj, dragi bratje in sestre širom lepe Slovenije, a imamo dobro voljo, da pridemo naprej. Saj je tukaj ob koroski meji bolj ko drugod potrebna organizacija, ki vzgaja mladino v slovensko in katoliško. Doživeli smo sicer žalostno dejstvo, da je eden od vzgojiteljev mladine izrazil za obmejni kraj grešne besede: »S tabo ne govorim, zato ker si slovenski fant«, a nas to prav nič ne moti. Nastop to nedeljo v Dravogradu bo pokazal, da smo na to ponosni, da smo slovenski in katoliški fantje in dekleta. Okrog pol 8 jutraj se bo iz kolodvora formaliziral sprevod s konjenico, kolesarji, godbo, fanti in dekleti, člani in članicami koroskega okrožja fantovskih odsekov in dekletskih krožkov, proti trgu in na telovadišče za ljudsko šolo. Ob 10 bo v prostirski cerkvi sveta maša z ljudskimi petjem in pridigo, katero bo imel duhovni svetnik in mestni župnik iz Slovenigrada g. Jakob Soklič. Po maši bo sprevod na telovadišče. Popoldne ob pol 4 telovadni nastop s pestrimi točkami, prostimi in simboličnimi vajami članov, članic in mladcev in z orodno telovadbo. Med nastopom bo govoril g. ravnatelj mečanske šole iz Slovenigrada g. Teuerschuh. Nastop se začne z državnim in konča s himno slovenskih fantov. Dravograd s svojo okolico bo ta dan pokazal, da spada tudi ta naš obmejni koroski trg k velikim skupnostim slovenskega katoliškega občestva. — Prijatelji mladine, v nedeljo na svidenje v Dravogradu. Bog živil!

Bolgarski trgovci v Ljubljani

Sprejem bolgarskih trgovcev na kolodvoru

Ljubljana, 10. junija. Z današnjim belgrijskim brzovlakom se je pod vodstvom predsednika občne zveze bolgarskih trgovcev, ki šteje nad 75.000 organiziranih trgovcev, g. Dimitra D. Veleva, bivšega ministra za trgovino v Sofiji, pripeljala v Ljubljano na III. vsedrjavni kongres v Ljubljani večja skupina bolgarskih trgovcev, 80 po številu. Bolgarski gostje so bili dva dni v Belgradu, kjer so si ogledali vse važnejše naprave in znamenitosti. Na kolodvoru je bolgarske goste, s katerimi so prišli tudi zastopniki trgovskih organizacij iz vzhodnih delov naše države, dočakala velika množica ljubljanskih trgovcev, nadalje dijaki in dijakine gremijalne trgovske šole. Ko je vlak prispel na postajo, je železničarska godba »Sloga« zaigrala koračnico. Bolgarskim damam, ki so se pripeljale, so poklonile ljubljanske trgovske dame in trgovci lepe šopke cvetja. Vsi udeleženci so dobili tudi kongresne znake. Ko so Bolgari izstopili obnemem z g. Savičem, predsednikom Osrednjega predstavništva zvez trgovskih združenj, jih je najprej pozdravil predsednik Zveze trgovskih združenj g. Stane Vidmar. Po

njegovem pozdravu je zaigrala godba bolgarsko himno. V imenu mestne občine ljubljanske je izrekel gostom pozdrave in dobrodošlico podžupan g. dr. Vladimir Ravnihar, za njim pa sta govorila še g. Ivan Jelačin, predsednik Zbornice za TOI in g. Atanasov za bolgarske dijake. Za prijazne pozdrave se je iskreno zahvalil predsednik bolgarskih trgovcev g. Velev, za njim pa še g. Nedeljko Savič za Osrednje predstavništvo. Ob velikem špalirju trgovcev in ostalega občinstva, ki je Bolgare navdušeno pozdravljalo, so šli Bolgari pred kolodvor, kjer so jim bili na razpolago avtomobili ljubljanskih trgovcev, ki so jih odpeljali na njih stanovanja za časa kongresa v Ljubljani.

Zidani most, 10. junija.

Bolgarskim trgovcem naproti se je danes pripeljala večja delegacija ljubljanskih trgovcev ter je pristočno pozdravila goste. Na čelu delegacije je bil načelnik stanovanjskega oddelka za kongres g. Lukič. Na poti do Ljubljane so bolgarskim gostom že lahko tolmačili lepote Slovenije, katere velik del obiskovalcev še ni nikdar videl.

Lepe igrače iz Dobrepolj na velesjmu

Ljubljana, 10. junija.

Mnogo je na velesjmu razstav in izložb, pred katerimi se ustavlja občinstvo in si radovedno ogleduje razstavljene predmete, vendar pa zasluži ena izložba še posebno pozornost, mislimo namreč razstavo dobrepoljskih igrač. Revno prebivalstvo dobrepoljske doline si je poiskalo nov vir zaslužka s tem, da je pričelo rezljati in izdelovati zelo praktične otroške igrače. Gosp. župnik Mrkun in gosp. kaplan Nahtigal sta organizirala cel tečaj, ki je letos trajal kar tri mesece in v katerem so se Dobrepoljci vadili v rezljanju, sedaj pa so na velesjmu pokazali, kaj znajo. Moramo reči, da so Dobrepoljci postali pravi umetniki v izdelovanju igrač. Gosp. Franc Repič, sin pokojnega prof. Repiča s srednje tehniške šole, jim je bil izvrsten učitelj.

Razstavljene igrače so res ljubke. Gosp. Repič je znal naučiti Dobrepoljce, da so ustvarili svojstven tip igrač, kakor konjičkov, zajčkov, muck, lutk, vozičkov in podobnih zadev, bližnjih otroški duši, tako da z njimi ne more konkurirati nobena tovarna in inozemska industrija. Veselje je pogledati naše malčke, kako se ustavljajo pred to izložbo ter hrepene po živopisnih in slikanih lesenih igračah, njihove mamice pa sprašujejo: »Koliko ve-
lja?« Zal pa te igrače niso na velesjmu naprodaj.

ker je razstava izključno propagandnega značaja. Semo da se širšemu občinstvu zbudi zanimanje za to najmlajšo dobrepoljsko obrt. Gosp. Repič nam je izjavil, da bi že prvi dan razprodal prav vse razstavljene igrače in bi imel prazno izložbo, tako se otroci in mamice navdušujejo za te igrače, ki so v resnici male umetnine.

Posebnost so tudi lutke. So nekatere lutke sicer po obzoru šablonske, toda v zadnjem času se trudijo Dobrepoljci, da rezljajo lutke z nekakšnim domačim, življenjskim obrazom in na tej razstavi že kar ločijo novejšje tipe od starejših šablonskih. Glavno pa je: vse lutke imajo domačo slovensko nošo. Male deklice, ki hodijo obiskovat to razstavo, seveda vzdihujejo: »To punčko bi rada! Koliko ve-
lja?« Pa zopet te punčke zaenkrat niso naprodaj. Dobrepoljci bodo seveda na široko organizirali prodajo svojih lepih izdelkov, kolikor jih še niso, tako da je upanje, da bodo vse, kar bodo lepega napravili, kar hitro prodali. Tudi trgovski svet se za te lepe izdelke živo zanima, saj se zaveda, da bo tako blago šlo hitro v denar. Zanimanje pa Dobrepoljci vabijo občinstvo, naj si to lepo in ljubko razstavo ogleda ter s svojim zanimanjem še bolj spodbudi vrle in marljive Dobrepoljce.

Belgrajski Slovenci
v svoji kulturni organizaciji

Belgrad, 10. junija 1938.

Kakor vsa prejšnja leta je brez vsakega pretiravanja tudi letos belgrijsko Prosvetno društvo vodilo v društvenem življenju belgrijskih Slovencev. Društveni odbor s predsednikom g. dr. Bizjakom na čelu se je krepko lotil dela ter je storil vse, da bi članstvu predvsem preskrbel večje prostore, da bi se v njih društveno delo moglo razmahniti v vse pravice. Število članstva je tako naraslo, da nista več zadostovali dve sobi, ki jih je Prosvetnemu društvu dala na razpolago s. Maristela, voditeljica Slomškovega doma v Ulici vojvode Milenka. Društvo je zaradi tega najelo večje prostore, najprej v Ulici Jovana Ristića v bližini cerkve Kristusa Kralja, nato pa v Svetosavski ulici Stev. 31.

Vprašanje primernih društvenih prostorov je sploh stalen problem, s katerim morajo stalno računati tukajšnja slovenska društva. Visoke najemnine, ki jih društva morajo plačevati za najete prostore, občutno obremenjujejo društveno blagajno ter organizacijo ovirajo na primer pri večjem udeleževanju na socialnem polju, kjer je potreba stalna in se na društva obrača vedno več prosilcev v primerih, ko je nujna pomoč res nad vse potrebna. Večja povezanost med belgrijskimi Slovenci se bo dosegla šele s slovenskim domom v Belgradu, v katerem bi morala biti tudi velika dvorana za večje prireditve, tako da Slovenci v Belgradu ne bodo na primer odvisni od belgrijskih Rusov, ki imajo v našem prestolnem mestu najlepšo gledališko dvorano, za katero znaša samo najemnina za enkratno prireditev nad 1000 din.

Prosvetno društvo je v zimski sezoni predvsem gojilo prosvetne večere. Vsi so bili dobro obiskani. O delu blagopokojnega nadškofa prevz. dr. Jegliča za duhovni prepoved Slovencev je predaval stolni kanonik g. dr. Kimovec, o Foerstorju, njegovem delovanju in zaslugah za razvoj slovenske glasbe in o slovenski narodni pesmi pa vodja akademškega zbora g. Marolt iz Ljubljane. Ob tej priliki je nastopil v Belgradu tudi akademski kvintet iz Ljubljane. Kulturno rast Slovencev je članstvu prikazal urednik kulturne rubrike »Slovenec« g. dr. Debeljak. Na planinskem večeru, ki ga je priredilo Prosvetno društvo, je pa orisal lepoto slovenskih planin g. prof. Mlakar iz Ljubljane. Društvo je imelo še več drugih predavanj in sestankov. Med drugim tudi večer, ki je bil posvečen našim manjšinam.

Notranje društveno življenje je bilo razdeljeno na posamezne odseke. Agilen je bil posebno ženski odsek, ki je imel redne tedenske sestanke z zanimivimi sporedi. Družabni odsek je skrbel za društvene družabne prireditve, ki so bile namenjene predvsem medsebojnemu spoznavanju članstva. Akademski odsek — odnosno Klub slovenskih katoliških akademikov v Belgradu — je imel istakto redne tedenske sestanke, na katerih so predavali g. minister dr. Krek, g. senator Smodej, prevzvišeni nadškof msgr. dr. Ujčič ter drugi.

Slov. teden na Jesenicah

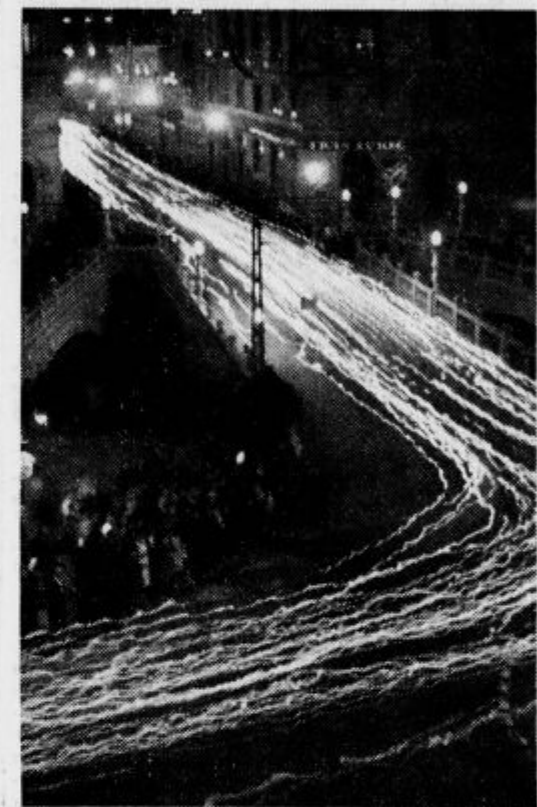
Tretji dan Slovenskega tedna, v sredo, je izzvenel v pesmi grunta. Pevski zbor je udaril na najslajšo struno naše zemlje slovenske, iz katere vije samo zdravje in moč, sam vrisk in veselje. In otročiji so se razgibali na odru kot zlato klasje v polju in med pticim petjem zapeli himno o naši krásni zemlji.

G. dr. Basaj je zagrabil v grunt in pokazal z jedrimi besedami na njegovo bogastvo, na rane v slovenskem gospodarstvu, na njegove smeri in zadržani razmah in koristi in na edino rešitev naše popolne gospodarske osamosvojitve, na varčevanje. »Trebja je žrtev za to, trebja je samoodpovedi in treba bratskega sodelovanja v podrejenosti skupni koristi.« Ljudstvo mu je dalo polno priznanje in soglasje v vihrnem aplavzu.

Sledeči dramski odlomek »Krik grunta« je nazorno pokazal na hibo v narodu, ko kmečki sim beži od zemlje k varljivemu lesku mesta ter se pusti lahkoverno zaslužiti in oropati svoje časti in samozvesti. Trdi udarci resničnosti pa mu vržejo slepoto raz oči in razočaran in skesan so vrne v objem svoje zemlje, ki pozdravi s svojim zlatim klasjem — gospodarja.

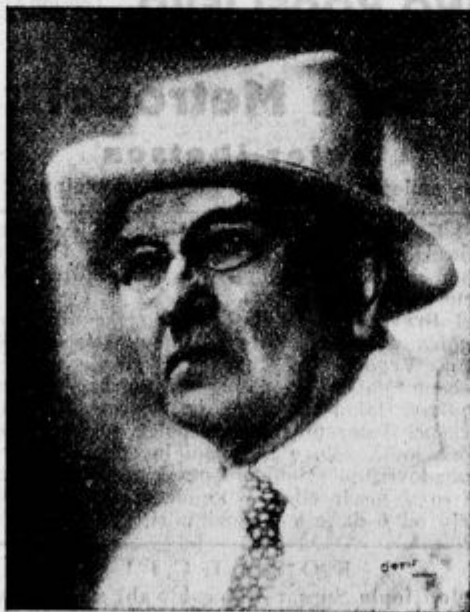
In spet začne z novim življenjem utripati domačija in ni nič več sene, nič temnih oblakov, ampak samo čisto sonce v srcih in nad gruntom, ki nikdar ne odreče.

Naslednji dnevi so posvečeni delavstvu, domu in slovenskemu narodu. V soboto bo prvič uprizarjen veliki »Gorenjski punt«, od Franca Klunara, na stadionu. Zaradi velikega zanimanja že sedaj opozarjamo, da si rezervirate vstopnice. Višek slovesnosti bo v nedeljo, ko se bo v gorenjsko metropolo zgnilo ljudstvo od daleč in blizu, da se pokloni svojim svetinjam.

Nočna procesija v četrtek, ko so prepeljali nestrohenlo truplo sv. Andreja Bohole iz cerkve sv. Jožefa nazaj na glavni kolodvor. Na naši sliki vidimo procesijo, v kateri svetijo možje in fantje z baklami, ko se vije čez franciskanski most čez Marijin trg.

Papa Danilo — 80 letnik

Ali je mogoče, se sprašujeta, pa je le res. Le vprašajte ga, saj vem, da ga dobro poznate. In vidite ga tudi vsak dan, kako z obilgato cigaro v ustih moško korači po mestu. Najlaže ga dobite tam okoli Nebotičnika ali pa ga poiščite kar v Daj-damu. Ampak samega boste pa težko dobili. Okrog sebe ima vedno prijatelje in znance, etare in mlade. Pa osemdesetletnik praznuje! Ni čudno, da se ga je prijel pridevek »večni mladenič«, ko pa bi mu jih na oko prisojili komaj polovico. Ob jubilejih nič kaj rad ne govori o svojem gledališkem delovanju in življenju. Pravi, da se mu zdi to kot nagrobni govor. Prav gotovo pa je vesel, da ima na stara — pardon, na zrela — leta okoli sebe toliko prijateljev. Zato pa jim pripravlja tudi presenečenje. Na praznik ev. Rešnjega Telesa bo dokazal vsem svojim častilem v opernem gledališču, da ni prožen le na cesti in v pogovoru, temveč še vedno tudi na odru, ki ga je ljubil vse življenje od rane mladosti. Nastopil bo v vlogi grofa Schartoffa v »Treh mladenkah«, ki bi slavnostna predstava prav njemu v čast. Karakterističen naslov in posrečeno zbrano delo za mladostnega osemdesetletnika! Slika pa kaže našega jubilarja iz filma »Triglavske strmine«.

Papa Danilo! Vse slovenski javnosti in številnim ljubiteljem Tvoje umetnosti iz zamejstva se pridružujemo tudi mi s čestitkami in Ti želimo, da ohraniš svojo mladeniški notranji in zunanji izraz do prav skrajnih mej človeškega življenja!

8. decembra so katoliški akademiki priredili tudi slavnostno akademijo. Tamburaški odsek je spretno vodil akademik Barle, pevski pa g. prof. Ulaga.

Prosvetno društvo je svojemu članstvu uredilo tudi čitalnico, ki dobiva slovenske, hrvatske, srbske in nekatere nemške dnevnike in celo vrsto tednikov. Dobro je bila obiskana tudi društvena knjižnica, ki je danes že največja slovenska knjižnica v Belgradu, kar je v največji meri pripomogel gospod minister dr. Korošec, ki jo je bogato zalozil s knjigami iz svoje privatne knjižnice. Gospod minister dr. Korošec se je kakor že vsa leta prej tudi letos stalno zanimal za društveno delovanje in življenje ter ga zaradi tega društvo, kakor tudi ves naš živelj, ki si služi tukaj svoj kruh, smatra za svojega največjega dobrotnika. Istotako je društvo naletelo na popolno razumevanje pri gospodu ministru dr. Kreku. Če mu je le čas kolikaj dopušal, je rad zahajal med članstvo ter ostajal z njim v razgovoru po več ur. Gosp. senator Smodej je pa takorekott v društvu doma. Kadar je treba kje poprijeti malo krepkeje za delo — Smodej je bil vedno tu ter je z njemu lastnim ognjem navduševal Slovence za katoliško organizacijo. Svojo veliko naklonjenost društvu je pa ponovno izkazal tudi prevzvišeni nadškof msgr. dr. Ujčič. Večkrat je obiskal katoliške Slovence ter je imel na njihovo prošnjo tudi večkrat slovensko sv. mašo ob nedeljah. Tako na primer ob zaključku duhovnih vaj, ki jih je v letošnjem postu vodil g. prof. Ulaga.

Sporedno s prosvetnim društvom je uspešno delovalo tudi društvo »Julijska Krajina« (Sedejva družina). Imela je že več dobro obiskanih prireditvev klub bojkotu od nasprotne strani, ki misli, da ima samo ona nacionalizem in skrb za naše ljudi v zakupu. Agilna je bila tudi Slomškova družina. Skoraj vsako nedeljo je imela kakšno prireditev za slovenska dekleta.

Prosvetno društvo v Belgradu je tudi letos skrbelo za ostale Slovence, razkrojene po Srbiji ter jim je pošiljala knjige in jim pomagala pri ustanavljanju kulturnih organizacij. Na binkoštno nedeljo je imelo skupno s članstvom Smederevskega prosvetnega društva tabor v Smederevu, na katerem je govoril g. senator Smodej.

Poleg Prosvetnega društva deluje v Belgradu na drugi strani še »Društvo belgrijskih Slovencev«, nastalo »po strnitvi naprednih slovenskih društev v Belgradu«. Tako je namreč zapisal funkcionar tega društva Mesarič v glasilu tega društva »Beograjski Slovenec«. Do letos je to društvo vodila zmerna struja z dr. Vinkom Zorcem na čelu. Na zadnjem obnem zboru je pa bil izvoljen za predsednika tega društva g. Mirko Gorišek, ki se je leta 1933 z ostalimi belgrijskimi »naprednjaki« proslavil s tem, da je predsedoval protestnemu shodu belgrijskih liberalcev proti voditelju Slovencev g. dr. Korošcu ter njegovim sodelavcem gg. dr. Natlačenu, dr. Kulovu in ostalim ter proti znatnemu pastirskemu pismu jugoslovanskih škofov o Sokolu.

Kaj pravite?

Ob močnem večerni procesiji v četrtlek je Ljubljana pokazala svoje pravo srce. V desetletjih je prebivalstvo v spoštljivem molku spremljalo močno manifestacijo vere in ljubezni. Tudi take, ki so sicer napram zahtevam verskega življenja mladi, je pretresel junaki lik poljskega mučenca ali so vsaj iz spoštovanja do bratskega poljskega naroda ohranili spoštljivo mirnost, kakor jo zahtevajo načela najprimitivnejše omike. Kaj pa pravite k temule primeru? Nekje na Miklošičevi cesti stanuje trgovski zastopnik s svojo družino. Oken sedva ni imel razsvetljenih, pač pa so bili na oknih tem glasnejši njegovi otroci, ki so z navadnim svinčnikom pisali listke z besedilom: »Prosim, če bi zapili zdravo, ko bo prišla procesija, ter jih metali na spodaj zbrano občinstvo. Listki seveda niso dosegli zaželenega uspeha.

Ali mislite, da so si otroci to sami izmislili? Kaj pravite?

— Državni kongres diplomiranih tehnikov naše države bo v dneh od 12. do 14. junija v Belgradu. Na dnevnem redu zasedanja so različni strokovni referati, poročila o zadnjem poslovnem letu, sklepi za prihodnje leto, volitve osrednjega upravnega odbora in strokovni in podružnični izleti. Sedež združenja, ki je bil doslej v Ljubljani, se za prihodnje leto prenese v Belgrad v Ulico Georgea Clemenceauja. Prometno ministrstvo je za vse udeležence dovolilo polovično vozno, državnim uradnikom — članom združenja pa je dovoljen dopust. Prijave naj se pošljejo na združenje diplomiranih tehnikov, sekcija Ljubljana, Tavčarjeva 6.

— Erjavce Fran: Komunizem in komunistična Rusija. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani in stane 80 din. Slovenci do danes nismo imeli obširne knjige, ki bi obdelovala idejo komunizma v širšem obsegu. Zato bo sedaj to delo našega priznanega strokovnjaka mnogo pripomoglo k pravilnemu umevanju ideje, ki pretresa že skoraj dve desetletji svet ter riše usodo mnogim narodom in državam. S komuniz-

Jutri vsi na tabor na Viču!

Dolgo vrsto let je Prosvetno društvo Vič živelu notranje življenje brez kakšnega večjega javnega nastopa, nekaj let pa je moralo prisiljeno molčati. Zato hoče z jutrišnjim taborom pokazati, da živi v kljub raznim oviram, ki so mu hotele uničiti njegovo polet, nevzdržno naprej in da je dovolj močno, da doseže čimprej svoje cilje.

Vsi udeleženci tabora naj se zbere točno do pol 8. zjutraj na dvorišču Vzemne zavarovalnice, odkoder krene sprevod proti Viču. Vičani in udeleženci od Brezovice, Dobrove, Horjula in Polhovce grada se zbirajo prav tako do pol 8. zjutraj pred bivšo milarno na Tržaški cesti in se priključijo potem Ljubljancem v skupen sprevod.

Ljubljanci in vsa okolica! Pokažite s svojo polnoštevilno udeležbo na viškem taboru, da imate svoj katoliški in slovenski ponos! Jutri na veselo svidenje na Viču!

1 Maše za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzemne zavarovalnice ob 4.15, pred odhodom gorenjskega turistovskega vlaka.

1 Vičani! V nedeljo, 12. junija t. l. praznujete župnija Vič 30-letnico svojega nastanka. Prosvetno društvo na Viču pa 35-letnico svojega obstoja. Naprostate se, da ob tej priliki primerno okrasite svoja okna in razobesite državne zastave!

1 Vse člane JRZ v Ljubljani vabimo, da se udeležijo sprejema ljubljanskega župana in poslovočnega podpredsednika mestnega odbora JRZ v Ljubljani gospoda dr. Jura Adlešiča. Gospod župan dospe v Ljubljano s vlakom jutri v nedeljo, 12. junija ob sedmih zvečer. — Mestno tajništvo JRZ.

1 Gospod župan dr. Juro Adlešič se bo vrnil iz Amerike v nedeljo, 12. t. m. ob 7 zvečer. Povivamo vse člane MJRZ, da se v čim večjem številu zbere na glavnem kolodvoru. — Odbor MJRZ.

1 Mednarodni mladinski tabor v Ljubljani. Datum slavnostnih dni je pred durni. Zaradi tega se stanovanski odtok pripravljalnega odbora v ljudno obrača do vseh ljubljanskih prebivalcev s prošnjo, da čimprej prijavijo sobe, ki bi jih mogli nuditi za čas prireditvenih dni, domačim ali tujim gostom. Vsaka soba je dobrodošla. V prijavi je točno navesti ulico, hišno številko, stopnišče, nadstropje, število sob in postelj ter ceno za sobo (posteljo za eno noč). Prijave je poslati na: Stanovanski odtok za mladinski tabor, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7, kjer se prijave sprejemajo tudi osebno in dobe potrebne informacije.

1 Neokusna reklama. Bralec našega lista nam sporoča: V neki ljubljanski modni trgovini na eni najboljjudnejših ljubljanskih ulic je v četrtki zvečer gospodar zapovedal svoji

Maribor

m † Martin Lovše. V Gosposki ulici 20 je umrl v noči na petek orožniški narednik v p. gospod Martin Lovše. G. Lovše je bil doma iz Šmartna pri Litiji. Služboval je kot orožnik dolgo vrsto let v Zemunik pri Zadru v Dalmaciji, kjer ga je tamojnje prebivalstvo ohranilo v hvalnem spominu. Po prevratu je služboval po raznih krajih v Sloveniji in nazadnje v Mariboru pri poveljstvu orožniške čete, kjer je stopil v zaslužni pokoj. Pokojnik je bil visoke, impozantne postave ter mu nihče, ki ga je poznal, ne bi bil prisodil, da ga bo pobrala jetika. Bil je dolgo vrsto let zvest naročnik našega lista. Svojo družino je vzgojil skupaj s svojo blago gospo soprogo v strogo katoliškem duhu. Zapušča poleg žene še sina — bogoslovca in dve hčerki. Pokopali ga bodo v nedeljo ob pol 5 popoldne. Bodi ohranjen plemenitemu možu svetel spomin, zalutajoči rodbini nasa iskreno sočutje!

m Sezonski delavci iz Nemčije se že sedaj vračajo v domovino, zlasti delavci iz Medmura in donavske banovine. Vsi se pritožujejo, da je letos na sezone delu v Nemčiji izredno slabo. Hrana je nezadostna — dobivajo jutraj prežgano juho, popoldne krompirjevo juho in zvečer mleko in par kosov krompirja, dopoldne pa še kos s krompirjem zmešanega kruha ter za praf dolgo klobasico iz ribjega mesa. Nekateri so prinesli kruh in te ribje klobasice tudi s seboj za vzorec, da dokažejo, da našim želodcem taka hrana ne ugaša. Skoraj vsak dan se vrne po nekaj delavcev, ki so si z dosedanjim delom zaslužili jedva denar za povratek v domovino.

m Vodstvo Ljudske odra. Na zadnjem občnem zboru je bil izvoljen v upravo Ljudske odra sledeči odbor: Predsednik prof. dr. Jos Meško; artistični vodja Anton Brumen; tajnica učiteljica Milena Drolc; blaginjak Joško Lukeš; gospodar Ivan Sojč ml.; vodja orkestra viš. žel. kontrolor Drago Gračner.

m Slovensko obrtno društvo v Mariboru priredi v nedeljo popoldne ob 15 prijateljski sestanek zaradi počastitve častnih članov v restavraciji »Pri treh ribnikih« ter vabi vse obrtnike in njihove prijatelje k udeležbi.

Nogavice, kombineže, velika izbira pri JAKOB LAN. Maribor

m Informiranost mariborskih poročevalcev »Jutra« je res občudovanja vredna. V večerajni številki »Jutra« so povzeli iz predvečernjega »Slovenskega doma« vest o tatvini električnega toka v Slovenski Bistrici, kjer si je ključavničar tamojnje tovarne bakra kar sam napravil v svojem stanovanju električno peč ter montiral napeljav tako, da je šla mimo števca. Dve zimi je kurlil svojo peč z brezplačno elektriko, sedaj pa ga je izdala bivša zaročenka. »Slovenski dom« je poročal, da ga je prijavila mestnemu električnemu podjetju, ki je napravilo preiskavo ter ugotovilo, da znaša škoda okrog 36.000 din. »Jutrovi« poročevalci pa mislijo, da ima samo Maribor svoje »mestno elektriško podjetje«, pa so poslali to zaročenko v Maribor, da je tu prijavila tatvino, ki so se dogajale v Slov. Bistrici. Ker pa je Slov. Bistrica tudi mesto, ima tudi ona svoje »mestno« električno podjetje, ki ni v prav nobeni zvezi z mariborskim. Tatvina toka v Slov. Bistrici mariborskega električnega podjetja prav nič ne briga.

m Ubegli ženin. 35letni hlapec Novak Martin od Sv. Vurberga si je poiskal v občini Velki ob meji premožno vdovo ter jo je pregovoril, da je pristala na poroko. Še pred poroko pa jo je znal tako omehati, da mu je prepelala polovico svojega posestva. Dan pred poroko, ki bi imela biti na binkoštni ponedeljek, pa je Novak nenadoma nekam izginil, z njim vred pa je zmanjkalo tudi precej vdovine gotovine. Mož je pobegnil čez mejo v Nemčijo.

m Pojasnjena nesreča. Pred nekaj dnevi smo poročali, da je umrl v bolnišnici slepi berač Franc Gošnik, katerega je povozil na cesti proti Sv. Lovrencu na Poh. nepoznan avtomobilist. Orožniki so sedaj slučaj pojasnili ter avtomobilista izsledili. Je to Martin Pungartnik iz Krčevine pri Mariboru, ki zatrjuje, da Gošnika s svojim avtomobilom sploh ni zadel, temveč je ta sam padel v občestni jarek, ko se je umaknil nasproti vozečemu avtomobilu.

m Konj z vozom v Dravo. Pred dvema dnevoma se je peljal pekrski gostilničar G. Hartman z enovpreznim vozom po cesti od Fale proti Sv. Lovrencu. Nankrat je imel še ravno toliko časa, da je skočil z voza, pa je že konj z vozom vred padel v Dravo ter utonil v globoki vodi. Konja in voz so včeraj v bližini Fale podelnili iz reke.

Gledališče

Sobota, 11. junija: Ob 20: »Divji lovec«. Red D. — Zadnjič.
Nedelja, 12. junija: Zaprt.
Ponedeljek, 13. junija: Ob 20: Balet Goritz-Pavlič. — Red A.

Celje

c Osebnost v. G. Davorin Petančič, kaplan v Vojniku, je prestavljen v Koprivnico pri Rajhenburgu. Na njegovo mesto pride G. Viljem Jenšnik, rodom iz Guštanja. G. kaplan Petančič si je v kratkem času, ko je bil v Vojniku, pridobil vse farane, da so ga vzljubili. Posebno veliko se je udeleževal pri Prosvetnem društvu, kjer je ustanovil gledališko družino. Na novem službenem mestu mu želimo kar največ božjega blagoslova v dušnem pastirstvu z željo, da bi še mnogo ustvarjal našemu ljudskemu odru!

c Avtobusni izlet v Gorico, Tret in Postojno, ki je bil določen za 19. in 20. junija, je preložen na 10. in 11. julija. Vse interese opozarjamo, da je še nekaj mest praznih in da se prijave še sprejemajo v prosvetnem tajništvu. Vsi pogoji in podrobni načrt potovanja so razvidni istotam.

c Velik kmečki tabor Okrajne kmečke zveze bo v nedeljo 19. junija v Petrovčah. Na tabor vabimo vse zavedne kmete in prijatelje kmečkega etanu. Tabor bo ob vsakem vremenu.

c Huda kolesarska nesreča. V Prevolju pri Rogatecu se je pripetila 72 letnemu preužitkarju Korežu Antonu huda nesreča. V torko ga je dohitel na cesti a kolesom občinski tajnik, ki se je peljal iz Stopre, ter ga podrl. Korež je dobil hud pretres možganov, notranje poškodbe, 10 cm dolgo rano na čelu; zlomil si je tudi desno roko v komolcu. Nezvestnega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

c Kino metropol: Junaki zračnih višav v filmu »Nevitba«.

Mokronog

Stavbeno gibanje. Mokronoga tovarna usnja gradi večje tovarniško poslopje v približni proračunski vrednosti 200.000 din. Tovarna zapostuje sedaj dnevno 120 delavcev.

Premestitev uradništva. K davčni upravi v Mokronogu so premeščeni po službeni potrebi za davkarja Ditz Bruno iz Gostivara v Vardarški banovini, za davčnega pripravnika Venko Stjepan iz Zagreba, za davčnega uradnika Hrastar Anton iz Kočevja, od davčne uprave v Mokronogu pa je premeščen k davčni upravi v Krškem Dolene Emil.

Kino Union Tel. 22-21

Netopir

Danes premiera vesele in zabavne

Joh. Straussove operete

Lida Baarova, Hans Söhnker

in v svoji najboljši vlogi

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Muzika, petje, smeh in krotot!

Hans Moser

Koledar

Sobota, 11. junija: Kvatre; Barnaba, apostol; Jošt, opat.

Nedelja, 12. junija: Prva pobinkoštna nedelja. Presveta Trojica. Janez Fakund, spoznavalec; Leon III., papež.

Novi grobovi

† V Ljubljani sta umrli: Gospa Marija Kožuh roj. Schweiger, upokojenka tobačne tovarne. Pogreb bo v nedeljo ob 2 popoldne. — Gospa Minka Grm roj. Voje. Pogreb bo danes ob pol 4 popoldne. Naj jima sveti večna luč! Zalugojim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Ministrstvo prosvete je imenovalo šolskega upravitelja Kotnika Zorka iz Rečice ob Savinji za šolskega preglednika za okraj Gornja grad.

— Poročila sta se v Stari Loki g. Franc Hafner, ugledni in spoštovani starošolski podžupan, posestnik in mizar, in gđ. Minka Golob iz ugledne kovačeve družine iz Sv. Duha pri Stari Loki. Poročal je g. kanonik in dekan Mat. Mrak. Mladoporočencema želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Slovenci v Italiji pozor!

— Kdor želi v Italiji prejemati »Slovenec« po pošti na svoj dom, naj sporoči tvečji Giovanni Parovel, Trieste, Via fr. Denza 3. Mesečna naročnina za Italijo znaša lit. 16.50 in naj se nakaže vnapij na čekovni račun g. Giovanni Parovela šte. 11-1649. S tem se prihranijo stroški, naročniku pa takoj lahko pošrežejo z listom. Seveda se mora pripomniti, da je poslani denar namenjen za naročnino »Slovenec«.

»SANOPED«

— Održavi takoj duh po potu, omeji potenje, varuje nogavice, čevlje in perilo, ohrani zdrave noge.

— Vpeljava novih potniških vlakov na progi Ljubljana—Kamnik in Jesenice—Rateče—Planica. Pričenši od 15. junija 1938 dalje vozi na progi Ljubljana gl. kol.—Kamnik mesto nov par potniških vlakov dnevno redno. Odhod tega vlaka iz Ljubljane gl. kol. ob 15.12, prihod v Kamnik mesto ob 16.09. Odhod iz Kamnika mesta ob 15.10, prihod v Ljubljano gl. kol. ob 16.02. Nadalje vozi (od istega dne dalje) na progi Jesenice—Rateče—Planica nov par potniških vlakov dnevno redno. Odhod z Jesenic ob 22.51 (z zvezo na belgajski brzi vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 20.50), prihod v Rateče—Planico ob 23.14. Odhod iz Rateč—Planice ob 6.15, prihod na Jesenice ob 6.55, z zvezo na brzi vlak proti Podbrdu in Ljubljani.

28.—29. VI.: Trst. Prijave do 20. t. m. Okorn. — Kraljevska banska uprava razglaš, da so pri policijski straži v Ljubljani in v Mariboru vsa mesta zasedena. Zato naj kandidati ne vlagajo več prošelj, ker se v doglednem času ne bi moglo upoštevati in bi imeli prisilci samo nepotrebne stroške.

— Važno za trafikante. Sporočamo vsem našim članom, da bo v nedeljo 12. junija 1938 ob pol 4 popoldne v lovski dvorani hotela Miklič ustanovni občni zbor kreditne zadruge našega združenja. Vabimo tovariše, ki so v Ljubljani, da se zborovanja, ki bo trajalo približno eno uro, udeležijo. Obveščamo člane, da je trdka Unio iz Maribora inserirala na naših vreticah, ki jih ima na zalogi predsednik Kladnik na Sv. Petra cesti 14, kjer jih člani lahko dobe. Zato takoj ponje. — Iz pisarne združenja trafikantov.

25.—29. V Dolomite. Prijave do 20. t. m. Okorn. — Prepovedan tisk Službene novine št. 126 objavljajo, da je drž. pravdnistvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 8. časopisa »Kultura«, dalje št. 106 tednika »Radnik« in št. 5 lista »Jugoslovanski glas«. Vse izhaja v Zagrebu.

— Telefonski promet. Ministrstvo pošte je dovolilo, da se od tvori telefonski promet na progah Ljubljana—Bregenz (435 zl. fr.) dalje Ptuj—Bregenz (465 zl. fr.) in Jesenice na Gor.—Innsbruck (390 zl. fr.) Zneski v oklepajih so pristojbina za trinitutni pogovor.

— Podružnica Slovske družbe za radovljjski okraj vabi vse članstvo k zaključni udeležbi jeseniškega slovskega tedna. Obenem bo imela po dopoldanskem slavnostnem sprevodu v prostorih mešč. šole svoj letni občni zbor. S tovariškimi pozdravi!

— SVICARSE URE, zlat nakit in briljanti pri Čuden, Prešernova ulica 1.

— Na Doberdob, Kalvarijo, Oslavice poromajo bivši vojaki iz svetovne vojne in svojci ter sorodniki padlih. Romanje bo dne 9. in 10. junija 1938. Med drugim si bomo ogledali tudi ogromno pokopališče v Sredipolju pod Doberdobom in veliki vojni muzej na Oslavju. Druga skupina pa poroma z avtobusi na Sveto goro. — Skrivno, srčno željo marsikoga, še enkrat videti kraje... »kjer smo kri prelivali... in pokopali slovske fante...« bo Z. B. s tem romanjem omogočila, saj so stroški preračunani skrajno nizko. Prijave sprejema Zveza bojevnikov, Ljubljana, Kolodvorska ulica 25.

mom se bavi z vso resnostjo ne le znanost in publicistika, ampak tudi politika. Pisatelj je razdelil svoje obsežno delo v tri poglavja, od katerih obravnava prvi zgodovino komunistične misli od starega veka do današnjih dni. Drugi, najobsežnejši del obravnava realizacijo komunistične ideje v Rusiji razvoju in podrobno po njegovem današnjem prerezu v vseh panogah javnega življenja, a tretji del obsega podrobno kritiko načelnih osnov komunizma. Zato bodo segli po knjigi vsi, ki se bavijo z javnim življenjem, vsi izobraženci, vzgojitelji, cerkev ter javni delavci, saj bodo našli v knjigi izčrpen pregled vse ideologije in praktičnega uveljavljenja komunizma. Priporočamo.

26.—29. VI.: Trst. Prijave do 20. t. m. »Okorn« — Dijaki internat Učiteljskega doma v Ljubljani sprejema prijave za bodoče šolsko leto do 15. julija t. l. V prošnji, kateri je priložiti zadnje šolsko izpričevalo, je navesti ime, poklic in bivališče staršev. Podrobnejša pojasnila glede prehrane, oskrbe, pomoči pri učenju in glede plačilnih pogojev so razvidna iz prospekta, ki ga dobe cenjeni interesi pri upravi Učiteljskega doma v Ljubljani, Zibertova ulica št. 27.

Novo remek delo slavnega režiserja milijonskih vefilmov Cecil B. de Mille-a

Vojni in ljubezenski film divjega zapada iz najburnejše dobe ameriške zgodovine

Buffalo Bill

(Avantgarda)

Kino Matka 21-24

V gl. vl. Gary Cooper in Jean Arthur

Znižane cene!

— Avtobusni izlet skozi avstrijske Alpe. Dolomite in zgornjo Italijo v dneh od 2. do 18. julija. Podrobnosti in prijave v biljetarni Putnika.

19. junija: Trst. Prijave do 13. t. m. »Okorn«.

— Vsi na severni tečaj! Vročina je pritisnila na vse strani. Peče in peče in znoj nas obliha. Kako bi bilo sedaj ugodno in bližini severnega tečaja. Da, ali pot je dolga. Medtem pogledite na ljubljanskem sejmu veliko iznenadenje. Severni tečaj je sam prišel. Sedaj ga pa hitro obiščimo, ker je Severni tečaj prinesel s seboj najboljšo zdravilo v tej vročini — odličan »Nordpol« sladole. Vse hiti, staro in mlado, k »Nordpol« sladoledu — končno vendar sladole, v katerega ima vsak zaupanje, ker odgovarja vsem zdravstvenim predpisom.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

V soboto, dne 11. junija 1938

Gledališče

Drama: Sobota, 11. junija: »Ženitev«. Red B. — Nedelja, 12. junija: »Rdeče rožec. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 13. junija: Zaprt.

Opera: Sobota, 11. junija: »Gioconda«. Red A. — Nedelja, 12. junija: »Gorenjski slavček. Izven. Predstava na čast udeležencem Trgovskega kongresa. Gostuje g. Gostič. — Ponedeljek, 13. junija: Operna produkcija gojenec držav. konservatorija Izven. Cene od 2 do 16 din. — Torek, 14. jun.: »La Boheme«. Premierski abonma. Gostuje ga. Zlata Gjurgjenac-Gavella.

Prireditve in zabave

Gospa Zlata Gjurgjenac-Gavella sodeluje v ponedeljek 13. t. m. ob 20 na cerkvenem koncertu, ki bo v frančiškanski cerkvi. Poleg nje sodelujejo še Aleksander Kolacio, prof. Pavel Randigaj in Ljubljanski komorni kvartet. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice, v ponedeljek pa ob pol 8 zvečer dalje pred glavnim vhom v frančiškansko cerkev.

Sestanki

Jugoslovansko kirurško društvo, sekcija Ljubljana ima dne 14. junija ob 18 strokovni sestanek, v predavalnici bolnišnice za ženske bolezni v Ljubljani. Spored: Prim. dr. Vl. Guzelj: Dostop do golše po prof. Schindlerju. — Dr. Persič: Operativno zdravljenje ektoipije testisa. — Prof. dr. Zalokar: Abscessus ovarii. — Dr. Roš: Abscessus ligamenti ovarii. — Dr. Trampuž: Ca in testini tennis. Vabljeni vsi g. zdravniki.

Občni zbor Služkinjskega doma r. z. z. o. z. bo v nedeljo, dne 19. junija 1938 ob 5 popoldne v Domu Križevniška ulica 2. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo nadzorstva in potrjenje računskega zaključka za l. 1937. 4. Nadomestna volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Članice za druge (ki imate deleže) vabljeni! Načelstvo in nadzorstvo.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarnice: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

nameščenki, da se je morala obleči v kopalno obleko, čisto kratke hlače in goli hrbet ter se postaviti v izložbeno okno in se tam v izložbi vrteti ter biti ljudem na ogled, da so si ogledovali žensko kopalno obleko. Okrog izložbene okna se je zbrala gruča mladih fantalov in se naslajala nad to neokusnostjo. Pametni ljudje so se zgražali ter obojali tak način reklame in celo zatrjevali, da take kopalne obleke pač ne bodo kupovali. Ljudje so se izpraševali, kako si gospodar lasti pravico, kaj takega od svoje nameščenke zahtevati. Ali ženska čast pri nas res ni prav nič zaščiten? Opozarjamo policijo, da tako neokusno in žensko čast žalečo reklamo v bodoče prepreči.

1 Ruska Matica priredi v torko, dne 14. junija, v prostorih biv. hotela Tirolja, ob 20 predavanje dr. Aleksandra Isačenka p. n. »Humor in satira v ruski književnosti«. Vstop prost. Vabljeni so vsi prijatelji ruske književnosti.

KINO KODELJEVO Telefon 41-64

Danes ob pol 8. uri kriminalni vefilm

Kafe Metropol

Dodatek:

Peter Ibetson

nalpeli ljubzenski roman na platnu.

1 Kongregacija za gospodične pri sv. Jožefu v Ljubljani. V nedeljo, 12. t. m. izlet v Crngrob. Odhod z glavnega kolodvora ob 7 zjutraj. Vabljeni so vsi!

1 Drevi ob pol 7 bo odkrit spomenik Emilu Adamci v parku pred poslopjem Glasbene Matice ob Vegovi ulici. Spomenik odkrije v imenu Glasbene Matice njen predsednik dr. Vladimir Ravnihar, takoj nato pa bo koncert Hubadove župe, pri katerem sodeluje poleg mlad. zbora II. dr. mešč. šole v Ljubljani in godbe Sloge, 11 v Hubadovi župi včlanjenih pevskih zborov. Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice in ob 6 dalje v Vegovi ulici.

KOPALCI!

Izredno topla Sora v Retečah vabi na jutrišnji otvoritev kopalšča.

1 Zopet utopljenec v Gruberjevem prekopu. Včeraj okoli pol 10 so ljudje opazili, da plava po Gruberjevem prekopu od Karlovskega mosta proti zatvornici moško truplo. Poklicani so bili poklicni reševalci, ki so truplo potegnili na suho. Pri utopljenca ni bilo najti nobenih legitimacij in nobenih listin: v denarnici pa je imel le 2.50 din drobiža. Identiteta trupla do sedaj še ni znana. Neznani utopljenec je star okoli 50 let ter je oblečen zelo bomo. Njegovo truplo je bilo na odredbo policijske komisije prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Ni znano, ali gre za nesrečo ali za samomor. oblasti poizvedujejo za istovetnostjo utopljenca.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega izdelka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kune Ljubljana, Gosposka ul. 7.

1 Salezijanska prosveta na Kodeljevem poziva vse svoje člane in članice, da se udeležijo proslave 35-letnice Prosvetnega društva na Viču, v nedeljo, 12. junija. Zbiramo se ob svojem praporu na dvorišču Vzemne zavarovalnice ob 7.30 zjutraj, odkoder gremo v sprevodu na Vič. — Odh.

1 V župniji sv. Jakoba nekdo pobira prispevke za popravo župne cerkve. Cerkev res popravljajo, toda vsaka zbirka je prepovedana. Če kdo koga ki pobira za popravo cerkve, zaščiti, naj ga takoj prijavi policiji.

Kupčije in obisk na velesejmu

Ljubljana, 10. junija.

Kakor smo se informirali v statističnem uradu velesejma, so obiskali do danes velesejem posetniki iz Novega Sada, Belgrada, Crikvenice, Vrgin-mosta, Velikega Trgovišta, Karlovca, Petrovgrada, Siska, Vrhovine, Prijedora, Splita, Rume, Sarajeva, Sente, Kraljevice, Slavonkega Broda, Ogujine, Velikega Zdenca, Varaždina, Velike Kikinde, Sombora, Čakovca, Apatina, Sremske Mitrovice, Subotice, Daruvarja, Nove Gradiške, Bjelovara, Niša, Ban. Karadjordjeva, Kosovske Mitrovice, Vinkovcev, Ban. Petrovega sela, Krapine, sploh iz vseh večjih krajev naše države. Danes pa so obiskale velesejem tudi še razne šole in ustanove. Ljudske šole: Mengeš, Senčur, Viš, Sv. Ana-Tržič, Stara vas pri Kočevju in Cabar. Tekstilna šola Kranj, Zavod za mladoletne Ljubljana, gluho-

nemnica, velika skupina akademikov. Mešanske šole: Moste, Il. mešč. deška šola Ljubljana in Vič, gospodinske šole iz Marjanišča in Krekova, Trgovska nadaljevalna in Trgovska gremialna šola Ljubljana in Skopje, skupine gozdnikov, bano-vinskih uslužbenec, babiška šola Ljubljana in več čet vojakov ljubljanske garnizije.

Kupčije so se sklepale danes predvsem v vozilih vseh vrst, motorjih, kmetijskih strojih, tapet-niških izdelkih, preprogah, štedilnikih, brzoparil-nikih, glasbilih, športnih čolnih, specialnih teh-nicah, električnih aparatih in v najrazličnejših tehničnih predmetih in novostih.

Obisk je dober. V prihodnjih dneh bo poživilo velesejem več tisoč udeležencev državnega trgov-skega kongresa. Najavljeno je tudi še več skupin iz inozemstva.

Pogled na del razstave »Cesta« na letošnjem velesejmu.

Zbor hrvatske industrije

Danes je bila skupščina Združenja industrijcev za savsko banovino, katero je vodil g. Vladimir Arko. Na tej skupščini je imel g. Arko važen govor, iz ka-terega posnemamo najvažnejše misli:

Ceprav so dani številni predpogoji za industrijsko delavnost v savski banovini, se vendar industrijska delavnost v savski banovini nahaja v stalnem pa-danju, istočasno pa se dviga industrija v drugih po-krajnih države. Padec v savski banovini se vidi v dveh smereh: ne grade se nove tovarne v istem raz-merju kot v ostalih krajih naše države, in v tem, da se v industrijskih podjetjih savske banovine, ki ob-stajajo že od prej, mora obseg industrijske delavnosti zmanjševati.

Glede dela savske banke uprave ji zamerja pre-veliki fiskalizem in pa da se vsa pozornost mero-dajnih faktorjev obrača turističnim vprašanjem. Kri-tizira nadalje delo Narodne banke, od katere danes nima industrija savske banovine toliko kreditov, kot jih je bilo pred bančno krizo. Ugotavlja, da glede in-dustrije v savski banovini ni bilo storjeno toliko kot za nekatere druge kraje. Zahteva, da se bančna po-družnica v Zagrebu pretvori čimprej v glavno podruž-nico z razširjenim delokrogom pod vodstvom sposo-bnih ljudi, ki poznajo odlično gospodarske razmere v savski banovini.

Glede razmerja industrije v savski banovini do širokih mas je mnenja, da je potrebno naglasiti po-trebo sodelovanja med kmetijstvom in industrio. In-dustrija je nadalje vedno kazala dovolj razumevanja za vsa delavska vprašanja s človeškega stališča. Končno je dejal g. Arko naslednje: »Zaradi tega z ozirom na vse to, posebno pa z ozirom na stanje, v katerem se nahaja industrija savske banovine, nam ne preostaja drugo, kot da pošljemo narodu in njegovim predstavnikom v savski banovini poziv, da v splošnem interesu ustvarijo tak položaj, da bo industrija savske banovine prišla do svojih predstavnikov v vseh državnih samo-upravnih predstavništvih, kajti če sedanje stanje ostane še nadalje, bo vsaka akcija prekasna. Izgubljene pozi-cije se tako lahko ne vračajo, sedanjí zastopaj pa ne pomeni samo nazadovanje, ampak more postati tudi pot k likvidaciji.«

★
Nova tvornica špirta in kvasa. Finančno mi-nistrstvo je odobrilo državni sladkorni tvornici na Čukarici zgraditev industrijske tvornice špirta v Belgradu z letnim kontingentom 1,5 milij. hl alko-hola in zgraditev tvornice kvasa z letnim kontin-gentom 200.000 kg kvasa. Pogoj za tvornico kvasa je, da se tvornica uredi tako, da more proizvajati tudi glicerina.

Nove topilnice v naši državi. Iz Belgrada po-ročajo, da bo v kratkem začela delati topilnica an-timona pri Krupnju, katero je zgradila delniška družba »Podrinski rudnik«. Investicije znašajo 15 milijonov din ter znaša kapaciteta tvornice 180 va-gonov antimona. Nadalje je izdelan načrt uredbe o zgraditvi topilnic za cink v Sabcu in svinca v Zve-žanu. Te investicije bi znašale okoli 150 milijonov dinarjev in bi jih izvedla Trepča.

Sarajevska mestna hranilnica izkazuje za lan-eko leto 0,6 (1,2) milij. din. čistega dobička. Hranil-nica je tudi lastnica električne centrale v Sarajevu, ki je povečala lani produkcijo za 13,1%, nadalje tramvaja, ki je prevozil 4.274 (t. j. 0,202 več kot leta 1936) potnikov. Hranilnica vodi tudi vodovod, pi-narno in asfaltno infrastrukturo.

Poučni izlet gostilničarjev v Ptuj. Pod vod-stvom predsednika g. Mahorića Franca ter zadržu-gega podpredsednika g. Brencića Miha je napravilo članstvo gostilniškega združenja v Ptuj ob priliki proslave petdesetletnice obstoja Združenja krasno uspel poučni izlet preko Slovenskih goric v Gornjo Radgono, Slatino Radenci, Mursko Soboto, Dolnjo Lendavo, Čakovce in skozi Ormož nazaj v Ptuj. Udeleženci so imeli dovolj prilike uživati krasoto naših goric ter jih je bohotnost prekrasne sloven-ske zemlje spravila v najboljše razpoloženje. Po ogledu zdravilišča Slatina Radenci so nadaljevali svoje potovanje v Mursko Soboto, kjer so si ogle-dali tvornico mesnih izdelkov narodn. poslanca go-spoda Benka.

— Po pogosti nasečnosti morejo žene z dnevno redno uporabo pol kozarca na-ravne »Franz-Josefove« grenke vode, za-vžite na tešče, z lahkoto doseči izprazne-nje črev in urejeno delovanje želodca. »Franz-Josefova« voda je davno preizku-sena, najtopleje priporočana in se dobi-va povsod.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Borza

Denar

Dne 10. junija.

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neiz-premenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu na 237,20—238,80, v Belgradu na 238,25 denar.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28,40—29,10, v Belgradu 28,45—29,15.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 14,40 do 14,60, v Zagrebu so malo popustili 14,3950—14,5950, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo junija 14,39 do 14,59, za konec junija 14,35—14,55, za konec julija 14,33 do 14,53.

Devizni promet je znašal na zagrebški borzi 1 mi-lijon 267.658 din, na belgrajski borzi 943.000 din. — Prometa v efektih je bilo v Belgradu 1.403.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam, 100 hol. gold.	2417,66—2432,26
Berlin, 100 mark	1756,53—1770,40
Bruselj, 100 belg	740,14—745,21
Curih, 100 frankov	996,45—1003,52
London, 1 funt	216,26—218,32
Newyork, 100 dolarjev	4342,25—4378,57
Pariz, 100 frankov	121,12—122,56
Praga, 100 kron	151,73—152,83
Trst, 100 lir	229,29—232,37

Curih. Belgrad 10, Pariz 12,175, London 21,72, Newyork 438,75, Bruselj 74,22, Milan 23,085, Amster-dam 242,375, Berlin 176,30, Dunaj 41, Stockholm 14,975 Oslo 109,15, Kopenhagen 96,975, Praga 15,23, Varšava 82,50, Budimpešta 86, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bu-karesta 3,35, Helsingfors 9,57, Buenos Aires 114,125.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko poso-ji 99—100,25, agrari 62—63, vojna škoda promptna 480—483, begluske obveznice 92—93,75, dalm. agrari 91,50—92,25, 8% Blerovo posojilo 98—99, 7% Blerovo posojilo 93—94,75, 7% posojilo Drž. hip. banke 99,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7300—7325, Trbo-veljska 190—210.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 99—100 (99), agrari 62 denar, vojna škoda promptna 480—483, begluske obveznice 91,50—92,25 (91,50), dal-matinski agrari 91,50—92 (91,75), 4% sev. agrari 61,50 denar, 8% Blerovo posojilo 98—99 (98), 7% Blerovo posojilo 93,50 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7 odstotno stab. posojilo 99 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka 229—232, Trboveljska 190—210, Gutmann 60 blago, Isis 26 denar, Tov. slad-korja Bečkerek 600 blago, Osj. sladk. tov. 110 denar, Dubrovačka 360—400, Jadranska plovlba 360 denar, Oceanija 1000 blago.

Belgrad. Državni papirji: vojna škoda promptna 481,25—481,75 (482, 481,75), begluske obveznice 91,50 do 91,75 (91,25, 91,75), dalm. agrari 91,25—91,75 (92, 91,50), 4% sev. agrari (62), 8% Blerovo posojilo 99 blago, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. — Delnice: Narodna banka 7,315 blago, Priv. agrarna banka 231 denar.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač, srem. 230—232,50, ban. 222,50—230, bač, potiska 232,50—235. — Kru-za: bač, srem. 116—117, ban. 112—113. — Moka: bač, ban. Og. 340—350, 320—330, slavo. 310, 280 do 290, 220—230, 122,50—127,50. Srem. slavo. Og. 335—345, 315—325, 295—305, 275—285, 220—230, 122,50—127,50. — Tendencja ustaljena. Promet sred-nji. — 13. junija bo borza zaprta.

Sombor. Pšenica: bač, bč. okolica Sombor gornja bč., srem. slavo. 230—232, ban 224—226, gor-nja ban. 228—230, bč. ladja kanal, bč. ladja Begej 232—234. — Kruza: bač, srem. 115—117, bč., srem. nova spomlad. 115—117. — Moka: bč. Og. 332,50—342,50, 312,50—322,50, 292,50—302,50, 272,50—282,50, 240—250, 125—130. — Otrobi: bč., srem. 120—125. — Fižol: bč. beli 190—195. Tendencja čvrsta. — Promet 24 1/2.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Živalski sejem na Vinici, okraj Črnomelj, dne 30. maja t. l. Na sejem je bilo prignanih 504 volov, 35 juncev, 1 bik, 74 krav in telic, 20 prašic in 22 svinj. Prodanih je bilo 224 volov, 15 juncev, 1 bik, 32 krav in telic, 18 prašic in 14 svinj. — Cene so bile naslednje: voli 1. vrste 6—6,30 din, 2. vrste 5—5,6; junci 1. vrste 6 din, 2. vrste 4,75; bik 5 din; krave in telice 1. vrste 6 din, 2. vrste 3,50—4,50 din za kg žive teže. Prašiči in svinje 120—400 din za komad.

Tržne cene živine na sejmu v Stični dne 30. maja: krave za plemo 6 din, krave za meso 4,50, telice za plemo 7 din, telice za meso 5,25 din, voli 6,25 din, teleta 7 din, ovce 4,50 din, koze 4,25 din za 1 kg žive teže.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmu v Puceni dne 28. maja: bik 1. vrste 5,50—6 din, II. vrste 4,50—5 din, III. vrste 4 din, telice 1. vrste 5,50—6 din, II. vrste 4,50—5 din, III. vrste 4 din, krave 1. vrste 4 din, II. vrste 3—3,50, III. vrste 2,50 din, teleta 1. vrste 5,50—6,50 din, II. vrste 4,50—5 din, prašiči špeharji 10—11 din, prašiči pršutarji 8—9 din za 1 kg žive teže. Goveje mso 1. vrste 14—15 din, II. vrste 12—13 din, III. vrste 9—10 din, svinjina 16 din, slanina 17 din, svinjska mast 18 din, čisti med 20 din, goveje surove kože 8—9 din, telečje surove kože 10—12 din za 1 kg. Pšenica 200—230 din, rž 180—200 din, oves 180 do 200 din, koruza 150 din, fižol 200 din, krompir 60—80 din, seno 50—70 din, slama 20—30 din, pšenična moka 400—450 din, koruzna moka 250 do 300 pa 100 kg. Navadno mešano vino 5—6 din za liter, finejše sortirano vino 12—14 din za liter.

BON JOUR

pozdravi Francoze. Da, govorice so povsod različne! Toda v okusu ni takih razlik, ker je v vseh deželah priljubljen in se živa odlična nov bonbon

505 S ČRTO.

505

BONBON EVROPE

izdeluje pri nas samo »UNION«, ZAGREB

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Len-davi dne 31. maja: telice 1. vrste 5,50 din, II. vrste 4,50 din, krave 1. vrste 8,50, II. vrste 3 din, III. vrste 2 din, teleta 1. vrste 5,50 din, II. vrste 4,50 din, prašiči špeharji 8—10 din, prašiči pršutarji 6—8 din za 1 kg žive teže. Goveje meso 1. vrste 12 din, II. vrste 10 din, svinjina 12—14 din, slanina 16—17 din, svinjska mast 18 din, goveje surove kože 8 din, telečje surove kože 12 din za 1 kg. Pšenica 200 din, ječmen 150 din, rž 180, oves 150 din, koruza 130 din, fižol 150 din, krom-pir 90 din, seno 60 din, slama 15 din, pšenična moka 400—1425, koruzna moka 175 din za 100 kg.

Svinjski sejem v Ptuj dne 1. junija. Na sejem je bilo pripeljanih 145 komadov svinj in 226 praš-ec. Prodanih je bilo 122 komadov. Cene so bile naslednje: pršutarji 7,25—7,75 din, debele svinje 8—8,25 din, plemenske svinje 6,50—7 din za 1 kg žive teže. Mladi pujski 60—140 din za komad.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Dravo-gradu dne 6. julija t. l. Voli 1. vrste 5,50 din za kg, 2. vrste 5, 3. vrste 4,50; telice 1. vrste 5, 2. vrste 4,50, 3. vrste 4; krave 1. vrste 4,50, 2. vrste 4, 3. vrste 3,50; teleta 1. vrste 7, 2. vrste 6; prašiči špeharji 9, pršutarji 8 din za kg žive teže. Goveje meso 1. vrste, prednji del 9 din, zadnji del 12, goveje meso 2. vrste, prednji del 8, zadnji del 11; goveje meso 3. vrste, prednji del 7, zadnji del 10; svinjina 16, slanina 17, svinjska mast 18, čisti med 20 din; neoprana volna 25, oprana volna 35, goveje surove kože 9, telečje 12, svinjske 5 din za kg. — Pšenica 250 din za 100 kg, ječmen 240, rž 250, oves 180, koruza 130, fižol 250, krompir 100, seno 40, slama 30, jabolka 1. vrste 600, 2. vrste 400, pše-nična moka 400, koruzna moka 250 din.

Cene živine in kmetijskih pridelkov v Logatcu dne 7. junija t. l. Voli 1. vrste 5—6 din za kg, 2. vrste 5, 3. vrste 4,50; telice 1. vrste 5—6, 2. vrste 5, 3. vrste 4—5; krave 1. vrste 5, 2. vrste 4, 3. vrste 3 din; teleta 1. vrste 8—9, 2. vrste 8; prašiči špeharji 10 din za kg, pršutarji 6—7; goveje meso 1. vrste, prednji del 10 din za kg, zadnji del 12; goveje meso 2. vrste 8 din; svinjina 14—16, avinjska mast 18—20; goveje surove kože 10 din za kg, telečje 11, svinj-ke 6. — Pšenica 265 din za 100 kg, ječmen 240, oves 240, koruza 155, fižol 175, krompir 100, seno 75 din; češnje suhe 1. vrste 1000 din za 100 kg, 2. vrste 900; pšenična moka 400 din za 100 kg, koruzna moka 175.

Čehi in svetinje sv. Andreja Bobole

Vlak z relikvijami svetega poljskega mu-čenca bo vozil skozi Českoslovaško ponoči od enih do petih, zato Česlovaki ne bodo mogli prirejati svečanih sprejemov, kakor bi jih radi ter se s tem pridružili Ljubljani in Budimpešti. Kljub temu pa bo posebna delegacija duhov-nikov v imenu moravskega metropolita olomuškega nadškofa dr. Prečana pričakovala vlak na meji Morave v Břeclavi, kjer bo ob 1,27 vlak stopil na českoslovaško tla. V deputaciji bodo škofjski svet za olomuško škofijo ter jezuiti z Velegrada, češki listi — tako »Našinec« — iz-ražajo željo, da bi verniki na postajah, kjer se brzovalak ustavlja, kljub neugodnemu času pri-slihi počastili telesne ostanke velikega poljskega svetnika in »patrona bratskega naroda«. Na poljski meji v Zebzydovicach, kamor pride vlak ob 5,15, pa svetnika pričakujejo velike delega-cije iz Krakova in Varšave ter vse poljsko ob-mejno ljudstvo, ki ga bo slovesno sprejelo.

Kranj

Na državni realni gimnaziji v Kranju je bilo ob koncu šolskega leta 713 učencev. Od teh je iz-delalo: odlično 41, prav dobro 138, dobro 254. Skupno je izdelalo 433 učencev, t. j. 60,73% (lan-sko leto 54,96%). Popravni izpit ima 171, neocene-njeni 6, padlo 95, pravico do rednega šolanja iz-gubilo 8 učencev.

Potujoča protiplinška razstava, ki je prepo-tovala že velik del železniških prog v Sloveniji, pri-de dne 12. junija v Kranj in odide 16. junija v Tržič. Prebivalstvo vabimo, da si to važno razstavo ogleda.

Kulturni obzornik

Aleš Ušeničnik in moderna filozofija

Predavanje Filozofskega društva v proslavo njegove 70 letnice.

Pred nekaj dnevi je predaval v okviru našega Filozofskega društva univ. prof. dr. Franc Veber o Alešu Ušeničniku in o njegovem odnosu do moderne filozofije. Predavanje se je vršilo ob 18 v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi in je bilo mišljeno kot neka znanstvena proslava ob bližajoči se 70 letnici univ. prof. dr. Aleša Ušeničnika, predsednika naše akademije znanosti in umetnosti. Predavanje je bilo dobro obiskano in številni poslušalci so z največjim zanimanjem ele-dili stvarnim predavateljevim izjavljanjem.

O tomizmu običajno prevladuje mnenje, da je to nekaj starega, nemodernega, nekaj, kar ne spa-da v naš čas, in prav tako sodimo navadno o pri-zadevanjih »nove ehloastike«. Pomisliti pa mora-mo pri tem na dvoje. Stara ehloastika je postala s svojo problematiko več ali manj osona za vso moderno filozofsko problematiko. Še v 19. stol. so s pridom posegali v ta živi reserovar Bolzano, Brentano in še mnogi drugi, ki so s svojimi solami in s svojimi učenci (n. pr. Brentanova učenca Hus-serl, Meinong itd.) predstavili moderne filozo-fije. Na drugi strani pa je žel tudi v okviru tomi-istične filozofije razvoj svojo pot naprej pod ge-lom: ne proti Tomažu, temveč preko Tomaža. Nazadnje moramo še upoštevati, da so filozofski problemi tako tesno med seboj povezani, da skoraj-da sploh ne moremo ločiti posebnega območja neo-sholastike na eni, in vse ostale filozofije na drugi strani. Kar se pa tiče znanstvenih metod, sploh ni razlike. S teh vidikov je Ušeničnikov odnos do

modernega filozofiranja povsem pozitiven in isto velja tudi za vsebinsko stran njegove filozofije. Po rešitvah glavnih filozofskih problemov s področja spoznavne teorije, psihologije, etike itd., mu pri-pada odlično mesto v sodobni filozofiji.

Noben filozof ne more mimo spoznavnega vprašanja. Tudi Ušeničnik nastopi to pot. Gre mu za vprašanje popolne izvestnosti, ki jo opre na notranje zaznavo. Pri tem razločuje dvoje vrst no-tranje zaznave, popolno, ki je svojstveno člo-veška in ki pripada stopnji mišljenja in hotenja, ter nepopolno, ki pripada stopnji čutenja. Popolni notranji zaznavi gre značaj neke posebne sebednosti, ko karkoli razumevamo, obenem razumevamo, da razumevamo — česar pri čutenju ni — in to je Ušeničniku utemeljitev načelnega dejstva spoznanja, »spoznanje« mu je tudi že spoz-nanje spoznanja. S tem se sklada ogromna večina sodobnih spoznavnih teoretikov, ki spoznavanje prav tako opirajo na notranjo zaznavo, samo da je Ušeničnikova izgraditev tega vprašanja povsem samostojna.

Kar se tiče abstrakcije, mu to ni samo akt enostranske pozornosti, temveč smatra pravo ab-strakcijo za poseben način gledanja, ki je uteme-ljen v človeškem duhu, ki ga omogoča šele člove-ški razum. Je to prva stopnja abstrakcije, ki se krije s Husserlovim in Meinongovim posebnim motrenjem predmeta.

Omembe vredno je njegovo stališče do psiho-logizma in transcendentalizma. Psihologizem smat-ra vse razlike med resnico in neresnico samo za psihološko zadevo, dozdeva se nam pač tako, da je nekaj resnično ali neresnično. Transcendental-izem priznava tudi objektivna dejstva, na katerih je osnovano tako ali drugačno dojanje in s tem premaga stališče čistega psihologizma. Vendar pa smatra te objektivna dejstva, na katerih je osno-vano naše dojanje, samo za neke vrste idealne predmetnosti (»Wesen«, fenomen, »dasensfreier Gegenstand«). Z ozirom na to gre Ušeničnik pre-ko transcendentalizma. Prizna sicer zavisnost do-

jemanja od dojetega, a ne priznava samih »bi-steve«. Duh motri naravnost realnost, ne pa brez-telesna bistva. Veritas est adequatio intellectus et rei. Razlikuje med istinitim in veljavnim. Tudi vel-javnost velja končno še za realiteto. S tem je Uše-ničnik že l. 1921 trdil to, kar se je pozneje prika-zalo tudi prof. Vebru kot rezultat podrobnega dela.

Kar se tiče psihološkega dela, loči Ušeničnik tri glavne sfoje zavesti, podzavestno plast, plast aktualnega, a »nesebevidnega« doživljanja (čute-nje) in duhovno plast »sebevidnega« doživljanja, kamor spadajo deji duha. Med drugo in tretjo plastjo loči neko vmesno prehodno plast, ki do neke mere spaja znake obeh. Sem spada n. pr. ho-tenje kot spoj volje in čutenja, akti mišljenja itd.

Etika dobi ob teh spoznatkih poseben pome-n. Sprva je naše teženje le teženje po ugodju, po-zneje po koristnem, še pozneje po posredno ko-ristnem. Vse to še nima opravka z etiko. Šele a tem, ko pristopi znanje o dobrem in zlu, prestopi-mo v etično področje. Dokler se ravna do dejanja po gonški naravi (levinja, ko brani mladiče), ali po pameti (lenoba je škodljiva), to še ni etično ravnanje, šele tedaj, če se ravnamo z ozirom na nek višji, božji red, pridemo do prave moralitete.

Tudi tukaj gre Ušeničnik povsem v razvojni liniji moderne problematike vrednostne teorije. Mesto vsaki vrednoti v vrednostnem sestavu daje vedno najvišja vrednota. Kdor priznava Boga, temu je tudi v Bogu iskana vrednota — vrednota vrednot — in ta da tudi drugim vrednotam svoje mesto. Ne smemo pri tem pozabiti na pozitivno psihološko dejstvo povezanosti med pravo moral-no in pravo religiozno zavestjo. Vlada tukaj neka strukturalna psihološka povezanost. Seveda navide-zno zunanje priznavanje k neki konfesiji in na-videzna moralnost nima s tem nič opraviti.

Še v mnogočem je nakazal predavatelj vezi med Ušeničnikovo filozofijo in med drugimi so-dobnimi filozofskimi prizadevanji. Pokazal nam je, koliko pozitivnega najdemo v Ušeničnikovi filozo-

fiji tudi, če se ne oziramo na okvir njegovega filozofskega prizadevanja. Omenili bi samo še nje-govo ostro ločitev živiga in neživega ter animal-nega in duhovnega sveta, kateri se tudi moderna filozofija vedno bolj približuje.

Predavatelj nam je pokazal, da stoji Ušenič-nik sredi onega vrvenja in trenja, v katerem se danes gibljejo vsi filozofi, četudi so od neoshola-stike poljubno oddaljeni. Posebno je poudaril še dve Ušeničnikovi potezi, njegov stvarni čut in nje-gov poudarek resnice. Krščansko stališče poka-že v luči pametnega in razumnega gledanja življe-nje, ki mu znanstvena resnica ne nasprotuje.

Inž. Knez: Acetilen in kisik v kovinarstvu. — Izšla je nova strokovna knjiga našega do-maćega strokovnjaka in iz stroke, ki je med Slovenci precej razširjena, iz kovinarstva, in sicer iz ene panoge: avtogena varjenja, lota-nja, rezanja in površinskega obdelovanja kovin s pomočjo acetilenskega plamena. Acetilenski gorilnik je zdaj našel pot že v slednjo vaško kovačnico ter je samo dokaz, kako se je ta obrt med nami razširila. Zato pa je tudi potrebno strokovno obvladovanje te obrti, za kar služijo razni varilni tečaji in strokovna predavanja. Pri vsem tem pa se je čutilo pomanjkanje domače literature, ki bi služila k poglobljanju našega obrtništva v svojo stroko G. inž. Leo Knez je prvi slovenski specialist te stroke pri nas ter ima dolgo prakso iz raznih tečajev, ki jih je prirejal po naših krajih ter je zato pač najbolj poklican, da napiše Slovincem prvo strokovno knjigo o varjenju, lotanju, rezanju in segreva-nju kovin, kar je storil s to knjigo »Acetilen in kisik v kovinarstvu«, ki je izšla v Mariboru in obsega 268 strani. Knjiga je prva te vrste pri nas, bogato ilustrirana ter je namenjena našim kovinarjem, vsem praktičnim obrtnikom kakor tudi obratovodjem. Kot praktična knjiga je za razvoj našega kovinarskega obrtništva nujno potrebna in zaslužna. Cena vezani knjigi 135 din.

Žaloigra baskovskih otrok

Pretrsljivo poročilo patra Grifula o trpljenju 12.000 baskovskih otrok

Katoliški listi v Italiji in drugod so že nešteto-krat poročali, kako strahotno trpijo katoličani v tej bratomorni vojni v Španiji in kako so junaške smrti padali voditelji katoliških Baskov v Španiji.

Opirajoč se na izjavo patra Grifula, ki je ravnatelj urada na papeškem dvoru, objavljamo njegovo poročilo o strahotnem trpljenju baskovskih otrok.

12.000 otrok v pregnanstvu

Papež je dal navodilo, da naj zbirajo resnične podatke o žaloigri baskovskih otrok. P. Griful je zvedel, da je od 5. maja do 12. junija 1937 12.000 baskovskih otrok, ki so jih rdeči nasilno razposilali po raznih krajih samo zato, da jih niso pustili nacionalistom. Ošlo je 3000 otrok v Belgijo, 4000 v Anglijo, okoli 600 v Skandinavijo, nekaj sto v Švico, 1700 so jih ekspedirali v Rusijo, 600 v Mehiko in nekaj v Francijo.

Zivljenje teh malih beguncev je različno. V Angliji in Franciji so živeli v nekakih koncentracijskih taboriščih, a drugod so jih porazdelili po raznih družinah, seveda jim ni bilo povsod z rožicam postlano.

V Angliji, kjer ne prevladujejo katoličani, se je zanje osebno zavzel kardinal Hinsley, westminstrski nadškof v Londonu in jim v marsičem pomagal.

V Franciji se ni mogel zanje uspešno zavzeti kardinal Verdier, ker so baskovske otroke po večini vzele le komunistične družine.

V Belgiji pa je bilo prizadevanje kardinala Di Malinesa in Rdečega križa za otroke jako uspešno in lepo število otrok so vzele razne belgijske katoliške družine.

Moralne in materialne razmere

Glede na moralno in materialne razmere teh otrok so bili različni uspehi. Seveda so morali otroci radi svoje vere marsikaj prestati pri komunistih; glede na to jim je bilo bolj v katoliških družinah. Vendar se je povsod otrokom bolj godilo po družinah, kakor pa v koncentracijskih taboriščih, kjer so bili večkrat lačni in so prezebali. Neka devetletna deklica je pisala svojim staršem: »Če je Bog, mora kaznovati vse tiste ljudi, ki so nas odtrgali od staršev. Brez dvoma je za te otroke najhujše to, ker so brez doma, ker so jih tako nasilno zbrali in tirali v tuje kraje.

Žaloigra teh otrok je glasen krik zoper človekoljubje: rešeni so bili vojnih grozot, toda z otroki so začeli uganjati politiko, ko so jih razposilali po svetu, da se čim bolj oddaljijo katoliški veri. Ni izključeno, da bo nekaj teh otrok zares prišlo ob vero, ker jih bodo natrpali s protiverskim in revolucionarnim mišljenjem.

Baskovska sedanja vlada je razposlala okrožnice svojim zaslonikom v inozemstvo, kjer jasno obtožuje brezversko propagando s temi nesrečniki.

General Franco je mišljenja, da je treba v vojnem ozemlju zlasti paziti na to, da niso prizadeti ne starčki ne otroci, saj bi v nasprotnem primeru morali nositi najhujše breme te krute vojne uprav nedolžni. V Bilbao, n. pr., kjer so otroci ostali doma, niso občutili krutosti vojnih grozot, kar so občutili ubežniki, ki so jih rdeči s silo razgnali po svetu. (Na misel nam pride svojedobno zajetje sužnjev po Turkih, ko so nastajali janičariji!)

Trije pastirji so zmrznili

S Slovaškega poročajo: V kraju Vulhovec v Podkarpatski Rusiji blizu Užgoroda so pastirji gnali vaško čredo na 1600 metrov visoko planino Temba. Ko so šli v planino in prišli že blizu turistijske kočice na Turbatu, je naenkrat zapihal mrzel veter, nakar je začelo snežiti. Snežni metej je bil vedno hujši in mraz je vedno bolj pritiskal. Nazadnje je zadivjal silen veter. Čreda in pastirji so hiteli v zavetišča, nakar se je kdo mogel etisniti. Trije pastirji pa niso pravčasno mogli ubežati viharju. Ostali so zunaj na prostem: Bili so: 62 let stari Havrilo Cipina, 50 letna Marija Dekun in 14 letni Bazilj Salemba. Šele naslednjega dne so jih našli zmrznjene.

Huda odgovornost

Težko odgovornost so prevzeli nekateri katoliški člani iz dežele Baskov, ki so se sprijaznili z rdečimi in s tem pahnili sebe in svoje otroke v pogubo zlasti s tem, da so »izgnali« 12.000 otrok iz domovine, ko so jih odtrgali družinam in jim povzročili neskončne muke in jim podaljšali čas za vrnitev — če se bodo sploh kdaj vrnili!

Protiverska mržnja in moralna propalost

Ti nesrečni, s silo nabrani in v tujino odgnani katoliški otroci se bodo navzeli protiverske mržnje, posebno pa tisti, ki bodo primorani ostati v rokah brezbožnikov, saj stremijo rdeči v tujini za tem, da te otroke oropajo vere in jim vcepijo sovraštvo

do domačih katoličanov. Saj so tem otrokom že na parnikih, ko so jih odvedli iz domovine, dali posebne »instruktorje«, da so jim vcepili protiverskega strupa. Malo, jako malo je teh otrok, ki bi bili ostali v katoliškem območju; večina je morala v protiversko družbo.

Najbolj žalostno je pa to, da se starši niti ne smejo brigati za te svoje otroke. Veakratne prošnje in reklamacije so brezuspešne. Starši prejema odgovor, da otroci niso več njihovi, ampak da so last komunistične ideje, države.

1.700 baskovskih otrok v Rusiji

je zdaj brez imena, so le številke!

Izgubljena jim je domovina, izgubljena družina, izgubljena njihova osebnost.

Takole so reševali s poškodovane ladje »Mandalyc« v newyorškem zalivu popotnike, ko se je veliki parnik »Acadiac« zaril v trup malega izletniškega parnika »Mandalyc«. Kakor smo že poročali, je bil kapitan velikega parnika tako previden, da je lepo mirno obstal, da so ljudje lahko kar prestopili s poškodovane ladje na njegovo. Ko je bilo vse na krovu velikega parnika, je veliki parnik odplul, nakar se je mali takoj potopil. Slika nam kaže, kako mirno se je vse godilo.

Truplo ugrabljenega otroka najdeno

Tudi storilec, ki je prejel odkupnino od očeta, je prijel in je vse priznal

Iz Miami na polotoku Florida v Ameriki poročajo, da so tamkaj našli truplo ugrabljenega petletnega otroka Casha in da so tudi prijeli storilca. Poročilo veli:

Načelnik posebnega oddelka policije pravosodnega ministrstva Edgar sporočajo, da so 9. junija zjutraj našli trupelce pet let starega sinčka Jamesa B. Casha iz Princetona. Truplo so našli v sadovnjaku blizu kraja, kamor je nesrečni oče moral položiti 10.000 dolarjev odkupnine. Tako je ta rop malega otroka, ki je vso ameriško javnost tako močno razburil, vsaj delno pojasnjen. Zaradi tega umora je predsednik Roosevelt zahteval 50 tisoč dolarjev kredita za pojasnitev tega zločina. Poslanska zbornica pa je še od svoje strani dovolila 150.000 dolarjev za poseben fond, ki naj se z njegovo pomočjo pojasne še drugi doslej nepojasnjeni ropi otrok v Ameriki, ki so tudi razburkali vso Evropo.

Hoover dalje sporoča, da so prijeli 21 let starca Franklina Piercea McCalla, ki je doma iz Floride. Prijeli so ga, ker so ga osumili, da je on bil tisti, ki je pisal izsiljevalno pismo za odkupnino nesrečnemu očetu in ki je 10.000 dolarjev odkupnine tudi prejel. McCall je vse priznal ter povedal vse, kako je delal. Ni pa še javnosti znano, ali je

McCall sam otroka odvedel iz spalnice, kar se je zgodilo dne 28. majnika, kakor tudi še ni v javnosti znano, ali je McCall otroka sam umoril. Znano je pa, da so roparji otroka takoj potem, ko so ga ugrabili, tudi že umorili, in da so pisali očetu pismo po odkupnino že potem, ko je bil otrok umorjen. Tako so delali roparji tudi takrat, ko so ugrabili Lindberghovega sinčka.

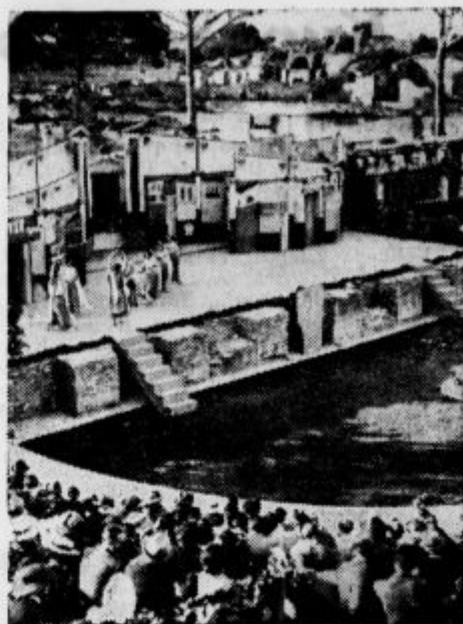
Da so našli truplo Cashovega sinčka in da so prijeli tistega, ki je pisal po odkupnino, ki jo je tudi prejel, vse to ameriško javnost danes mnogo bolj zanima kakor vsi drugi svetovni dogodki.

Levi raztrgali krotliko

V velikem saksonskem industrijskem mestu Chemnitz so te dni praznovali etrsko slavnost. Pri tej priliki se tamkaj zbere mnogo ljudi. Prišli so tudi razni cirkusi. Na veselilnem prostoru je bil postavljen šotor za cirkus, ki je v njem nastopala 45 let stara krotilka Marta Holzer. Ko je ženska stopila v kletko, kjer sta bila dva berberska leva, sta obe živali planili na svojo krotilko ter jo začeli trgati. Pomožno osebo je sicer takoj prihitelo ter krotilko rešilo, nakar so jo odpeljali v bolnišnico. Vendar so bile njene rane tako hude, ker je bila raztrgana po vsem životu, da je ženska v bolnišnici umrla.

Filmski zaslužek Sonje Henie

Kakor povedo davčni seznami, je umetnica-drsalka Sonja Henie zaslužila lani pri ameriškem filmu 800.000 norveških kron. Na podlagi njenega novega kontrakta bo za filme, kjer bo ona sodelovala, dobila 500.000 norveških kron.

V Ostiji pri Rimu so Italijani zgradili gledališče na prostem, kjer igrajo igre.

6 milijonov gobavcev na svetu

Angleška podružnica Zveze sv. Frančiška za gobavce je imela svoj letni občni zbor, kjer je bilo poročano, da je dandanes na vsem svetu 6 milijonov gobavcev, izmed katerih jih je 2 milijona na angleškem ozemlju. Samo ena desetina teh otrokov ima pravilno skrbovanje, vsi drugi nesrečniki so več ali manj odvisni od pomoči svojih sočlani. Z oskrbovanjem samo enega gobavca je na leto potrebnih 15 angleških funtov šterlingov, kar je v našem denarju nekako 3000 dinarjev. Ena oskrbna sestra pa stane na leto 30 funtov šterlingov ali 6000 dinarjev. Potemtakem bi taka sestra, ki streže gobavcem in jih zdravi, dobivala na mesec vsega skupaj kakih 500 dinarjev.

Kaj pravi kino

Kaj napoveduje Amerika za prihodnjo filmsko sezono.

Ko se končuje igralna sezona po kinematografih, prihajajo filmske družbe že z napovedjo novega programa, ki ga imajo že v delu, ali pa mislijo s filmanjem kmalu začeti. V tem prednjačijo Amerikanci, ki hočejo z zgodnjo objavo izpodrivati konkurenco, ki je vse hujša med evropskimi in ameriški filmskimi producenti. Programi raznih ameriških družb za prihodnjo sezono so kaj zanimivi in obetajo veliko lažje in razveseljivega. Iz njih je razločno čutiti stremenje po izboljšanju vsebinske kakovosti, kar je posledica zanimanja, ki ga filmski proizvodnja in njeni kakovosti posveča zdrava javnost.

Ena največjih ameriških družb, Warner Brothers, napoveduje za prihodnjo sezono naslednja dela:

»Igralec«, po romanu F. M. Dostojevskega in režiji Maxa Reinhardta. Drugi film po svetovno-znanem književnem delu bo »San Michele«, po čudoviti knjigi Axela Muntheja, ki jo je v slovenškem prevodu izdala Jugoslovanska knjigarna. Tretje veliko filmsko delo bo zgodovinska epopeja »Robin Hood«, zgodba angleškega osvobodilnega boja proti normanskim osvajalcem v srednjem veku. V tem filmu igra glavni vlogi Errol Flynn in Olivia de Havilland, poznana iz »Poročnika indijske brigade«, v katerem je ob tridesetletni zgodovini nekega hotela prikazana vsa bajnost in vsa tragika kratke, a tako burne zgodovine ameriškega filma, njegove prestolnice Hollywooda in filmskih ljudi.

Poleg teh resnih del obeta program več kriminalnih filmov nove vsebine, tako »Kazneničeva pesem«, »Gentleman« samokresom, »Skrivnostni mr. Croy«, »Gospodar podzemlja« itd. Omeniti je treba nekaj reportažnih del kakor »Otok mrtvih«, »Zlati tovor« in »Tempo 1940«. Razen tega vsebuje program te družbe več komedij kakor »Skandal v Parizu«, »Donjuanke«, »Mali Golijat«, »Ljubezna Tatjana Petrovna«, kjer igra Claudette Colbert in Francoz Charles Boyer.

Program te družbe, ki je poslala v svet dela kakor »Sen kresne noči«, »Pasteur«, »Kapitan Blood«, »Kraljevič in berač«, »Anthony Adverse« itd., je, kakor vidimo, tudi za prihodnje leto zanimiv in dober.

Št. 149.

V veliki dvorani

Sprevod je po dolgi hodnikih krenil v veliko dvorano. Med potjo je nekdo deklici stisnil v roke kos pergamenta. To je deklica takoj opogumilo, češ da ima vsaj enega prijatelja v svoji nesreči.

V dvorani je sedel veliki mojster na visokem prestolu. Okoli njega so sedeli štirje preceptorji, med njimi tudi vitez Briand sam. Pred velikim mojstrom sta sedela dva pisarja. Vsa dvorana je bila polna poslušalcev, ker je veliki mojster želel čim več priči te sodne obravnave.

Vitezi so najprej zapeli pesem, nakar je spregovoril veliki mojster in dejal: »Našo čredo je žal napadel grabeč volk in nam ugrabil eno ovco. V podobi ženske se je satan prikazal nad nas in zažaral enega izmed naših bratov. Mi pa smo se naglo zbrali, da ga pobijemo! Judinjo Rebeko obtožujemo, da je s svojimi »divjimi« sredstvi omrmal viteza Brianda!

Slika iz nemirov in bojev na otoku Jamaika. Cestno opustošenje v glavnem mestu Kingston.

POD POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA PETRA II.

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR V LJUBLJANI • OD 26. DO 29. JUNIJA 1938

Vedno bližje prihajamo

Kako naglo beži čas! Vedno bližje prihajamo slavnostnim dnem mednarodnega mladinskega tabora. Široki sloji ljudstva se prav za prav niti ne zavedajo povsem jasno, koliko časa so trajale priprave za ta tabor, kdaj se je že začelo iz njimi, kako intenzivne, vsestranske in obširne so bile. Res so videli od časa do časa domače fante in dekleta, ki so se vadili za nastop, brali so po časopisih razne objave, včasih so jim prišli na uho vneti pogovori o tabornih dneh. Toda vse drugo niso dobili vpogleda. Ne vedo, koliko so morali in se morajo za organiziranje in za pogon tako ogromnega aparata, kakor ga zahteva prireditev, ki bo po svojem obsegu brez primere veličastna in po svoji vsebini brez vzporedja sijajna, vložiti člani posameznih odsekov v pripravljalnem odboru za ta mednarodni mladinski tabor. Ne vedo, koliko so se morali truditi vaditelji in načelniki, ne vedo, koliko so vse te množice naših fantov in deklet morale vložiti dela in poštvalnosti, da bodo v bližnjih sijajnih dneh čim boljše in čim uspešnejše reprezentirale sposobnost in znanje slovenskega naroda; reprezentirale pred našimi domačimi ljudmi, pred nasprotniki in pred zvestimi somišljeniki, pred gosti iz vse države in pred gosti, ki nam jih bodo poslali tuji narodi. Ne vedo, koliko nesebično žrtvovanega časa, koliko razvedrila in koliko drugih prijetnosti so morali vložiti naši odlični orodni telovadci, vse za to, da bodo na prepričljiv način pokazali spretnost, ki je odlika našega žilavega, gibčnega naroda, majhnega sicer, toda velikih reči sposobnega. Kdaj so ti naši fantje že začeli s pripravami! Takrat, ko še v javnost ekaraj niti glas ni prodrl, da bomo Slovenci v letu 1938. doživeli v Ljubljani kak tabor. Ni bilo še zime in že so prihajali naši najboljši v telovadnico, kjer so se vadili ure in ure, da bodo po napornih, smotno porabljenih mesecih pokazali čim več: toliko, da bodo nad njihovim znanjem presenečeni vsi, češ, kdaj, kje in kako so se utegnili tako odlično pripraviti, saj nismo nikdar nikjer ničesar čuli

o kakšnih pripravah. Tih, vztrajno, skromno so se vadili naši fantje, brez slednje reklame so se pripravljali. Niso omahovali v dolgih mesecih: zvesto so upirali svoje oči pri trdem delu v svetle dni, takrat, ko so bili ti še daleč, v megleni bodočnosti. Tih in zagrizeno so se vadili, da bodo ob času pokazali plodove svojega vztrajnega dela.

Zdaj pa so ti dnevi pred vrati, vsako uro so nam bližji. Priprave so skoraj že v kraju. Še dobrih štiri najst dni in v Ljubljani se bodo začele od vseh strani zgrinjati množice slovenske katoliške mladine, množice slovenskih fantov in deklet, množice otrok, množice mož in žena, množice starejšega rodu. In tuja bo poslala tisoče svojih udeležencev. Tuji narodi bodo poslali k nam na mednarodni mladinski tabor svoje najboljše, svoj cvet mladine, svoje sinove in hčere. Prišli bodo k nam v goste slovanski narodi, s katerimi nas že vežejo trdne vezi prijateljstva in sorodstva v narodnosti, v jeziku, v veri in v čustvanju. S temi bomo svoje prijateljstvo v teh težkih časih le še poglobili. Prišli pa bodo tudi sinovi in hčere tistih narodov, s katerimi se poznamo le še bolj površno, ker nismo imeli doslej v zgodovini mnogo prilik, da bi se seznanili natančneje. Bratom Slovanom in drugim našim dragim gostom mora tiste sijajne dni Slovenija pokazati, da je katoliška dežela, ki je na visoki kulturni stopnji, da je dežela, ki ima prekrasne gore, polja, gozdove in jezera, da je dežela, kjer prebiva zdrav rod, ki ga moderne zablode še niso okužile: Slovenija mora pokazati, da se kakor en mož postavlja za zmagovalno znamenje miroljubnosti, da z vsem srcem izpolnjuje zapoved ljubezni, najvišjo zapoved, ki jo je narodom naložil njihov Pastir. Ti dnevi velike katoliške manifestacije nam prihajajo v težkih časih. Posvetijo naj kakor luč v mlam, posvetijo naj jarko v temno noč in kalno meglo. Postavijo naj jasno geslo, ki bo poslej čvrsto družilo stremjenja in volje vseh narodov — udeležencev tega našega tabora: v krščanski slogi in ljubezni naj se poslej izravnavajo vsa nesoglasja, ne v sru in zamerah ter v sili, temveč v pravici, ki naj jo vso preseva ljubezen.

Za uboj očima 3 leta robije

Ljubljana, 10. junija.

Rodbinska žaloigra, ki se je prav pred dobrim mesecem odigrala v Spodnjih Dupljah pri Trzinu, ko je devljarski pomočnik, 29 letni Jakob Hkavec s kuhinjskim nožem zabodel očima Luko Merkuna v navalu razburjenosti, je danes našla svoj epilog pred velikim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Ivan Kralj. Državni tožilec g. Fran Sever je Jakoba Hkavca obtožil, da je 7. maja letos na domu pri številniku 2 krat sunil svojega očima s kuhinjskim nožem od zadaj v hrbet, tako da mu je ranil plemenite organe, kakor jetra, ledvice in žolčni mehur. Poškodbe so bile smrtno nevarne in je oči Luka Merkun umrl 5 ur po dogodku. Obtožnica je dejanje Jakoba Hkavca kvalificirala kot zločinstvo umora po § 167-1 k. z. Za tako zločinstvo je določeno večletna, do smrti robija, pa tudi smrtna kazen.

Obtoženec Jakob Hkavec, ki ga je branil dr. Voršič, je priznal dejanje, zagovarjal pa se je, da je storil to v hipni razburjenosti, ker je očim psoval zjutraj njegovo mater in tudi njega. Ni imel namena umoriti očima, hotel ga je le suniti z nožem v nogo, pa je slučaj nanese, da ga je zabodel v hrbet. Mnoge priče so opisale neznožne družinske razmere pri Merkunovih. Očim je bil nasilen človek, vdan alkoholu. V družini je bil stalen prepir. Vsi so se bali starega Merkuna. Na drugi strani pa so priče označile obtoženca kot mirnega in marljivega človeka, zelo ljubečega svojo mater.

Razprava je trajala dobre tri ure. Veliki senat se je postavil na stališče branilca dr. Voršiča, da tu ne gre za zločinstvo umora, marveč le za navaden uboj po naključju ter je obsodil Jakoba Hkavca na 3 leta robije in v izgubo častnih državljskih pravic za dve leti. Državni tožilec je prijavil proti sodbi revizijo. Obtoženec si je pridržal pravico premisleka.

Na velesejmu v Ljubljani

si oglejte sledeča darila za nagradno žrebanje »Slovenca«: v paviljonu I. kolesa »Axi«, ki jih je dobavila tvrdka H. Suttner — Aleksandrova cesta v Ljubljani. — V paviljonu G kolesa, ki jih je dobavila Splošna trgovska družba z o. z. iz Ši. Vida. — Gnojnice črpalke in brzoparilne lonce, ki jih je dobavila tvrdka Podržaj z Iga pri Ljubljani. — Reporeznice, ki jih je dobavila tvrdka Kremžar iz Vižmarjev pri Ljubljani.

OBČUTEK SVEŽOSTI OB PREBUJENJU

Ali je ugoden občutek, kadar se prebudimo zjutraj s čudovito odpočitimi in medlimi udi! Ze nekoliko kapljic kolinske vode »Soir de Paris« Vas osveži, pokrepi in ponovno oživi. Ta čudovita tekočina je dvojno parfimirana z vonjem znamenitega parfema »Soir de Paris« od Bourjois-a, ki ga Vi tako ljubite.

Eau de Cologne
BOURJOIS
★ Soir de Paris ★

Izredni občni zbor

zadruga

„Jugoslovanska knjigarna“

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

bo v torek, dne 21. junija 1938, ob pol petih popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo načelstva o bilanci z dnem 31. marca 1938 z ozirom na pretvoritev zadruge v »Družbo z o. z.«
3. Poročilo nadzorstva o tej bilanci.
4. Sklepanje o bilanci.
5. Ugotovitev članov, ki bodo udeleženi pri »Družbi z o. z.«
6. Sklepanje o pretvoritvi zadruge z ozirom na točko § 18. novega zakona o gospodarskih združenjih.
7. Sklepanje na skupnem obč. zboru z občnim zborom z »Jugoslovansko knjigarno« v Ljubljani, r. z. z. o. z., o navedeni pretvoritvi ter odbitve družabne pogodbe te »Družbe z o. z.«
8. Slučajnosti.

Posv. članom zadruge »Jugoslovanska knjigarna«!

Člani se pozivajo, da se izjavijo najkasneje na občnem zboru, ki se bo vršil ob pol petih, dne 21. jun. 1938, ali se žele udeležiti »Družbe z o. z.« z delom zadruge in imovine, ki bi odpadel na njihove zadrugne deleže. Načelstvo.

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 11. junija: 12 Plošče svirajo kar same, nekaj zate, nekaj zame. — 12.45 Poročila. — 13 Napovedi. — 13.20 Plošče svirajo kar same, nekaj zate, nekaj zame. — 14 Napovedi. — 18 Za delopust (igra Radijski orkester). — 18.40 Pogovori a poslušalci. — 19 Nacionalna ura. — 19.50 Pregled sporeda. — 20 Zunanja politika (g. urednik dr. Alojzij Kuhar). — 20.30 Joža Vombberger: S. O. S. (Jaka Smolnika v konkurzu — vesela zvočna igra — izvajajo člani radijske igr. družine, vodi inč. Ivan Pengov. — 22 Napovedi, poročila. 22.15 Za dober konec.

Drugi programi

Sobota, 11. junija: Belgrad: 20 Zabaven program. 22.15 Havajski kvartet. — 22.45 Harmonika. — 23 Man-doline. — 23.30 Plesna glasba. — Zagreb: 20 Opera. — Varsava: 20 Simf. koncert. — 22.25 Zabaven program. Sofija: 20 Violina. — 20.30 Postra glasba. — 21.40 Zab. program. — Budimpešta: 20 Igra. — 21.30 Ork. koncert. 23.10 Jazz. — Trst: 21.15: 21 Melodrama. — Rim-Barli: 17.15 Sopran. — 21 Straussova opereta »Neprava pomlad«. — Dunaj: 19.10 Zabaven prizor »Dunajčan v džungli«. — 20 Wippermannova opereta »Igra na jugu«. 22.30 Zabavna glasba. — 24 Orkester, kvintet in solisti. Hamburg: 20.30 Millokerjeva opereta »Gaspromer«. — Bratislava: 20 Vojaska godba. — Lipsko: 19.10 Avstrijska oddaja. — Köln: 20 Zabavna in plesna glasba. ..

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Gajeva 8 ZAGREB IIIca 15

obvešča neobvezno, da so v III. razredu 36. kola državne razredne loterije 10. t. m. bili izžrebani sledeči dobitki:

- 502.000 din št. 99250,
12.000 din št. 23858, 29095, 84590,
8.000 din št. 30748, 47095, 76213,
5.000 din št. 22228, 39666, 52124, 61119, 78784,
88560, 89048, 98803,
2.000 din št. 11025, 12048, 13564, 19563, 37900,
59058, 61709, 84307, 88594.

Naslednje žrebanje IV. razreda 36. kola bo dne 7. in 8. julija.

Sport

Iz pogovorov z velikimi športniki

Iskreno rad zahajam med slovenske športnike. Zlasti med smučarje in planince. To so ljudje, ki se jim poznajo sledovi narave: na zunaj so krepki, zagoreli, vedri, po srcu dobri in tenkočutni. Zemlja, lepa, kakršna je Gorenjska, pa tudi ne more dati drugačnih ljudi kot žilavih in dobrih.

Naprosen od g. urednika, naj bi pisal o smučkem tečaju ministretva za telesno vzgojo, katerega sem v marcu mesecu vodil pri Staničevi koči, povem kar naprej, da prošnji ne bom ustregel, pač pa bom pisal o ljudeh, katere sem srečal ob tej priliki in katerih se rad spominjam. Tudi za vas, dragi bralci, bo to zanimivejša, za naše gibanje pa menda koristnejša.

Dan v Mojstrani

Po skakalnih tekmah v Planici smo se sestali v hotelu »Triglav« v Mojstrani. To je hiša, kjer se sestajajo lovci, planinci in smučarji. V kmečki sobi sta počivala plezalca Jože Čop in dr. Miha Potočnik, v prostrani levi sobi pa so imeli moji tečajniki važen opravke, namreč večerjo. Med njimi se je sukala mala postava, vedrega in zagorelega obraza: gospa Minca Rabič-Zupanova.

Kdo je ne bi poznal? To je naša najpopularnejša smučarka. Pred leti smo jo pozdravljali kot tekmovalko, pozneje smo jo srečali na tekmah kot voditeljico svojih tekmovalcev, zadnja leta pa vodi s seboj fante, ki jih poznamo kot državne prvake, in dolgo vrsto fantečev, ki gledajo veselo v svojo smuško bodočnost.

»Moji učenci vsi smučajo,« nam je pripovedovala gospa Minca, ki je učiteljica v Dovjem. Pri šolski telovadbi smučamo, pri računanju obdelujemo primere s smuških tekm in tudi nalogo v smučanju smo že pisali. Kako veselo je pri nas, ko zapade prvi sneg!

Vsi se vadimo: od prvaka Albina do pastirčka Poldi. Letos nam je »Planica« posodila deset parov skakalnih smuč. Da bi videli, kako skače naš Poldi! Le denarja nam primanjkuje. Kupovati moramo smuč in palice, čevlje in hlače... vsi dajemo, kar moremo, tudi igre in veselice prirejamo, toda vedno nam primanjkuje. Saj veste, skakalna šola je v Planici... vožnja stane in vsaj čaj moramo preskrbeti svojim lačnim otrokom.

Drugega dne zgodaj zjutraj je bila gospa Minca zopet na nogah. Tečajniki, ki so se odpravljali na Triglav, so potrebovali to in ono. Gospa Minca je stregla mirno in poštvalno, kakor da ima pred seboj četico svojih šolskih otrok. Pozneje nam je posiljala v osamljeno Staničevo kočo pošto, časopise, knjige... in vse, kar smo želeli in kar je mislila, da želimo.

Dovje-Mojstrana je kraj, ki je dal doslej našemu smučskemu sportu nepozabne tekmovalce. V naši državi menda ni športnika, ki bi ne poznal imen Janša, Jakopič, Klančnik. Koliko takih tekmovalcev bi imela naša domovina in vojska, če bi bilo med učiteljstvom več mož in žena, ki znajo tudi po sportu širiti dobro vzgojo in plemenito rast mladine!

S Čopom na Rožco

Ko se je naš smuški tečaj selil s Triglava na Rožco, sem srečal na Jesenicah planinca Čopa. Komaj se poznavata, srečujeta se le v letnih presledkih v tej ali oni planinski koči.

Vprašujete, kdo je to Jože Čop? Jože Čop je najprej Jeseničan. Biti Jeseničan se pravi, biti delavec, izobražen v društvi in dobri družbi in — biti športnik. Smučarske veličine Smolej, Heim, Praček... in še dolga vrsta drugih, ki jih poznamo kot odlične

smučarje, planince ali telovadce, to so Jeseničani. Jože Čop je prvi med planinci. Saj ga poznate. Brali ste o njem, ob tragičnem dogodku oktobra l. 1934, ko je ob smrti kralja Aleksandra razpel črno zastavo na vrhu Triglava.

Jože Čop me je hotel najprej spremljati le par korakov, da bi mu povedal, kako se drže Jeseničani v tečaju. Zapletla sva se v smučke in planinske razgovore. Kmalu sva hodila skozi senčnate gozdove, Jesenice so se oddaljevale, približevala se je Rožca.

Jože Čop je odličen pripovednik. Pravil mi je o plezalnih turah, katere ima za seboj, o tujih turistih, ki obiskujejo Julijske Alpe in končno o visoki alpinistiki pri nas.

»Glejte, na Jesenicah se trudimo, da bi vzgojili kaj več dobrih plezalcev... tudi v Ljubljani si prizadevajo, in to je vse. V Italiji sistematično vzgajajo tisoče mladih plezalcev, Mussolini poklanja svetla odlikovanja za vsako važno prvenstveno turo. Tudi pri nas bi bili potrebni plezalni tečaji. Čim več takih tečajev bi zabili, saj je alpinistika sport, ki zahteva veliko šole.«

Počasi se je razvijal pred nama načrt za alpinistično sodelovanje med ministrstvom za telesno vzgojo in našimi plezalnimi organizacijami. Če Bog da in če bodo predlogi na merodajnem mestu sprejeti, bo že letos država priredila prvi tečaj za napredek visoke alpinistike.

Ko sva stopila v Skalaški dom na Rožci, se tekmovalci niti začudili niso poštvalnosti mojega spremljevalca. Pot na Rožco je bila za Čopa sprehod pred kosilom in pred službo... Popol je silce svedevca, nabral šop cvetja za grob pokojnega planinskega tovariša Mihe Čopa in odšel v dolino v tovarno.

Četrt ure z inž. Bloudkom

Tretje srečanje, o katerem želim pripovedovati, je srečanje z inž. Bloudkom. Bloudek je umetnik svoje vrste. Kakor nam književniki — recimo iz notranje potrebe poklanjajo svoja dela, kakor ustvarjajo glazbeniki in kiparji, tako dela tudi Bloudek. Nove in vedno nove ideje ga prevzemajo in mu ne dajo miru, dokler niso rešene tako, da je sam zadovoljen. Najprej je gradil veliko športno kopališče v Ljubljani, za tem tenis igrišče in drsališče. Ko je Ilirija postavila svojo smučko postojanko v Planici, tedaj je poslal Bloudku jasno, da je lahko pristopna ter po snegu in strminah odlična Planica najprimernejši kraj za gradbo smuških skakalnic. Začel je graditi smuške skakalnice, na katerih se dandanes vadijo skakalci vseh vrst. Tudi velika skakalnica, katero nam, zlasti na severu zavajajo, je zamisel in plod njegovih stvariteljsko-umetniških nagibov.

»Vedno bolj sem prepričan, da leži naša smuška bodočnost samo v dolini od Jesenic do Rateč,« je začel pripovedovati, ko sva sedela v ljubljanski kavarni. »Na Jesenicah je dovolj človeškega materiala, v okolici so dobra smučišča, snežne razmere so vselej povoljne — in to je pogoj za kvaliteten napredek smučarstva.«

»Prav posebno mi leži na srcu napredek naših skakalcev. Če hočemo doseči formo Nemcev in drugih naprednih narodov, bomo morali graditi elaminate skakalnice, da bi se fantje lahko vadili v skokih tudi poleti. Brez teh skakalnic ne bomo mogli kaj velikega doseči, zakaj izbira tekmovalcev je pri nas relativno majhna.«

»Za enkrat bi bile potrebne vsaj tri slavnate skakalnice: na Jesenicah, v Mojstrani in v Ratečah. Zlasti na Jesenicah, kjer bi ne bilo težko organizirati do sto skakalnih naraščajnikov. Izgledi za napredek naših mladih skakalcev — mislim na generacijo, ki je deloma še v ljudski šoli — so tako ugodni, da bi se izplačalo vložiti v letne skakalnice nekaj kapitala. Ta kapital bi gotovo bogato obrodil,« je zaključil inž. Bloudek.

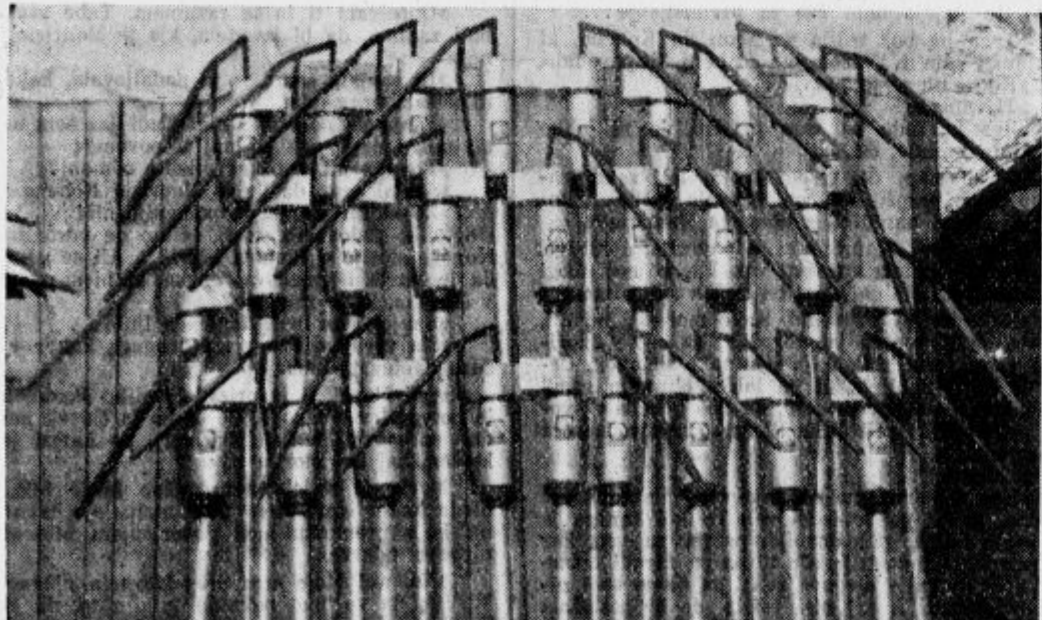
Ni slučaj, da je sport na Gorenjskem na višini, na katero smo tako ponosni. To je sad stoterih velikih in malih športnih delavcev, ki organizirajo in gradijo iz navdušenja za stvar.

(Ta članek je napisal g. dr. Ulaga v belgajski reviji »Biblioteka za fizičko kulturo« in ga je dal tudi našemu listu na razpolago.)

Gradl za madrace

platno za rihte in kapne, zastore, pregrinjala, preproge, tekače, klotaste in svilene odeje, izgotovljeno posteljno in osebno perilo, perje, puh, žimo, morsko travo itd. dobite v največji izbiri in najceneje v specialni trgovini **F. I. GORIČAR, Ljubljana** Priporočajte se!

SREČA BO VAŠA!

Na sliki je skupina črpalke tvrdke Podržaj z Iga pri Ljubljani. — Pet takih črpalke znamke »Gama«, ki so izdelane iz najboljšega materiala, bo žreb razdelil dne 15. julija med redne naročnike in kupovalce »Slovenca«. — Ista tvrdka bo dobavila tudi brzoparilne lonce, ki so vsaki gospodinjji neobhodno potrebni.

152 nagrad, vrednih nad 100.000 din, Vas čaka!

Naberite si 50 žigov, ki Vam dajejo pravico do žrebanja — ali pa še boljše — postanite takoj reden naročnik »Slovenca«! — Usoda bo lahko Vas izbrala in Vas bogato obdarila!

LASTNIŠTVO »SLOVENEČ«. Sv. Petra 338A 80

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Delo tiskane naslovnice besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokotna, 3 mm visoka petlinna vrstica po 3 din. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

16 letno dekle
se želi izučiti za šiviljo.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 9287 (v)

Denar

Bančno kom.
zavod - Maribor
Aleksandrova cesta št. 40
kupit tako in plača
najbolje
BRANILNE KNJIZICE
bank in branilne
VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter
srečka, delnice itd.
VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČK
državne razr. loterije.

Službodob

Postrežnico
sprejemnik takoj, Resljeva
cesta 4, Ljubljana (b)

Urarskega pomočnika
mlajšo moč, za stalno de-
lo - sprejme Janko Štru-
belj, Krško (b)

Hlapec
trezen in pošten, se takoj
sprejme, Andrej Kregar,
št. Vid 59 nad Ljubljano

Brivski pomočnik
izvrsten delavec, dobi ta-
koj službo, Drexler, Uli-
ca 10, oktobra, Maribor

Zastopnika
šikovnega in solidnega -
sprejme takoj, tvornica
sadnih sokov in bonbonov
»Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 9304 (b)

Moškega
poštenega, neoženjenega,
zgovornega in voljačine
prostega - sprejemem, Po-
nude v upravo »Slov.«
pod št. 9302 (b)

Šiviljo na dom
sprejemnik takoj, Kavarna
Veseli, Miklošičeva c. 19,

Auto-motor

Motorji
najnovejši »Triumph« 200
cem, dvokolesa svetovnih
znamk, najnovejši modeli
otroških vozil, pogrez-
ljivi kabinet šivalni stroji
pri »Tribuna« F. B. L. -
Karlovska cesta 4, na ve-
lesejnu v paviljonu J, pri
glavnem vhodu. (f)

Posredstva

Travniki v Ljubljani
krasno urejeni, da finega
konjskega sena in otave
letno preko 30.000-35.000
kilogramov - ugodno pro-
dam, Naslov pove uprava
»Slovenca« pod št. 9264

Izredni občni zbor

zadruga
„Jugoslovanska tiskarna“
v Ljubljani, r. z. z. o. z.

bo v torek, dne 21. junija 1938, ob pol štirih
popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne
z dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo načelstva o bilanci z dnem 31. mar-
ca 1938 z ozirom na pretvoritev zadruge v
»Družbo z o. z.«
3. Poročilo nadzorstva o tej bilanci.
4. Sklepanje o bilanci.
5. Ugotovitev članov, ki bodo udeleženi pri
»Družbi z o. z.«
6. Sklepanje o pretvoritvi zadruge z ozirom na
točko § 118 novega zakona o gospodarskih
zadrugah.
7. Sklepanje na skupnem obč. zboru z občnim
zborom z »Jugoslovanske tiskarne« v Ljub-
ljani, r. z. z. o. z., o navedeni pretvoritvi ter
odobritev družabne pogodbe te »Družbe z
o. z.«
8. Slučajnosti.

Poziv članom zadruge »Jugoslovanska
tiskarna«!

Člani se pozivajo, da se izjavijo najkasneje na
občnem zboru, ki se bo vršil ob pol štirih, dne
21. jun. 1938, ali se žele udeležiti »Družbe z o. z.«
z delom zadrugine imovine, ki bi odpadel na nji-
hove zadrugne deleže. Načelstvo.

Minko Grm roj. Voje

dne 9. junija popoldne, po kratkem trpljenju, prevideno s
tolažili sv. vere. — Pogreb drage pokojnice bo v soboto, dne
11. junija ob 15.30 pop. izpred mrliške veže splošne bolnišnice.
Sv. maša zadušnica bo v sredo, dne 15. junija ob 7 zjutraj
v cerkvi sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dne 10. junija 1938.

Zalujoči: Ivan, soprog; Nuška in Stanka, hčerki;
rodbini Voje in Grm ter ostalo sorodstvo.

Hugo Wast:

68

Zlato večnega Juda

»Ubog moj oče!« je vzkliknilo dekle zasmeh-
ljivo.
»Pa! Nikar se ne ubijaj zaradi njega. Tvoj
oče... Kako že pravite dekleta, kadar govorite
med sabo po domače?«
»Kavej?«
»Da, Kavej. Oče je videl, da se bliža razvred-
notenje zlata in je naskrivaj prodal Rheingoldu
vse zlato, kar ga je imel. Nekaj je izgubil, deset,
večih petnajst odstotkov. Onemogočil se je v Ka-
halu in izgubil tam ves ugled. Toda ne bo umrl
od uboštva. Rheingold pa, ti res že čutiš, kako
zasto marjetice na njihovih krstah.«
»Siromaki!«
»Vladali so 150 let. Trideset milijonov voja-
kov je umrlo na bojiščih, da so njihovi posli uspe-
vali. Zdej pa prihaja nanje vrsta, da umro.«
»To sovraštvo ni krščansko.«
»Kaj jih jaz sovražim! Ne sovražim nikogar.
Nisem pa mislil nanje, ko sem pomagal Juliu Ra-
mu. Mislil sem samo, da bi rešil domovino, ki so
jo napol požrli judovski finančniki.«
»In on, Mauricio Kohan vam je dosti poma-
gal pri tej zadevi z umetnim zlatom?«
»Kako bi mogel služiti človek, ki je iz rodu
Aaranovega?«
»Da bi se maščeval nad Rheingoldi in ker ni
mislil, da bo njihov propad propad Izraela.«
»To si slišala od svojega mrtvaškega prija-
telja Elia Silbersteina.«
»Vidim, da ste zelo poučeni o skrivnostih Ve-
čnega Kabala. Vam je to zaupal Mauricio Ko-
han? Če sinagoga izve za to, ga bodo udarili
e heremom in vas...«
»S tem, da bodo v sinagogi prodali moje
imetje, kakor je to naredil tvoj ded proti mojemu

Dvonedstropna hiša

trgovska, velika, v sredi-
ni mesta Celja - ugodno
naprodaj, Ponudbe v upr.
»Slovenca« v Celju pod
št. 700 (p)

Stavbne parcele

na Viču, krasna lega, mir
in sonce, 10 min. od tram-
vaja - prodam, Naslov v
vseh poslovalnicah »Sl.«
pod št. 9265 (p)

Kupimo

Hladilnik (frigideur)
brezhiben, rabljen, bodisi
na elektriko ali plin -
kupim, Ponudbe s ceno in
velikostjo v upravo »Sl.«
pod št. 9298 (k)

Smrekove hlode

od 12 do 25 cm debeline
in od 3 m dolžine naprej,
kupim po najboljši dnev-
ni ceni, - Josip Gumzej,
Celje (k)

Kupimo

vsako množino smrekovih
in jelovih hlodov, franco
vagon, Parna žaga Rog,
d. z. o. z., Podstenica, p.
Toplice pri Novem mestu.

Zlato

In srebro kupim
po najvišji ceni,
B. Rangus, Kranj
Istotam sprejemem dobre
zlatarje in vajence

Razno

Tudi Vaša
obleka
bo kakor
nova

ako jo pustite kemično
čistiti ali barvati v tovarni

JOS, REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-6
Pralnica — Svetlolikalnica

Prodamo

Za vsakogar
najboljši nakup obleke,
perila itd. pri Presker,
Sv. Petra cesta 14, Ljub-
ljana. (l)

Prodam

krasno staro sliko »Ma-
dona« za 3200 din, Ogle-
da se: trgovina Götzl,
Tyrševa 17 (l)

Letošnji namizni med
la, zdravilni, 10 kg 150
din, 30 kg 440 din fran-
ko voznina razpošilja G.
Drechsler, Tuzla (l)

Svilene srake moške

Din 36—
damske bluze

Din 16—
**močne svilene nogav-
ice . . . Din 10—**

moške nohavice
močne, moderni vzorci

Din 6—
**damske letne nogav-
ice . . . Din 3—**

in razno drugo modno
blago prodaja po priznani
nizkih cenah

„ZORA“

Ljubljana, Miklošičeva c. 30
Trgovci imajo znaten po-
pust. Obiščite nas in pre-
pričajte se o naših nizkih
cenah, da boste lahko po-
večali svoj zaslužek.

Krasno starinsko opravo

in perzijske preproge, ze-
lo ugodno prodam. Ogle-
d v razstavnih dvorani tvr-
ke Mathian od 8 do 12 in
od 3 do 7, Tyrševa c. 12
(dvorščice). Naprodaj tu-
di razne starinske vaze,
slike ure, svetilke, kine-
ski krožniki itd. Ogle-
d pri tvrdki Eberle, juve-
lir, Mestni trg 17, Ljub-
ljana. (l)

KOLESA

najnovejši letošnji modeli
v največji izbiri naprodaj
po neverjetno nizkih
cenah

Nova trgovina

Ljubljana - Tyrševa cesta 36
(našproti Gospodarske zveze)

Sonce je iz dneva v dan silnejše!

Zato se zahteva vsak dan več od Vaše kože. Mislite pravočasno na nujno potrebno nego kože z NIVEO! - Samo NIVEA vsebuje Eucerit. - NIVEA krepi kožo in dela tudi Vašo kožo odpornejšo proti vedno močnejšim žarkom in ji da svež videz.

„VELEBIT“
otroški vozički
ZAGREB, Mesnička ul. 7/II.
na dvorišču

Najnovejši do sedaj še nevi-
deni modeli za 1938 v spe-
cialni in največji trgovini
otroških vozičkov. Prodaja
za gotovino in na odplačilo.
Cenik s slikami brezplačno.
Izrežite oglas zaradi naslova.

Zanimalo Vas bo,
da ima tvrdka
R. Miklauc

„Pri Škofu“
na zalogi vse vrste

SVILE

kot crep de chine,
crep marocaine
itd. v najnovejših
modnih vzorcih.

Cene zelo ugodne!

Parketni odpadki

in odpadki od žage, po-
polnoma suhi - so naj-
cenejše kurivo, — Ivan
Siska, tovarna parketov,
Metelkova 4, telefon 22-44

Vino

10 hl in 30 hl sadjeva,
dobro blago - naprodaj v
Svečini, Vprašati v go-
stinski Anica Hauptman,
Svečina (l)

Širite »Slovenca«!

Turbina Francis

stoječa, skoraj nova, za
600 l/sek. vode in 2-3 m
padca — naprodaj. Sedaj
se v obratu. - Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
9263 (l)

Žaga

kompletna venecijanka, z
eno ali več klinami, v ze-
lo dobrem stanju, zaradi
opustitve ugodno napro-
daj, Naslov v upravi »Sl.«
pod št. 9262 (l)

Weekend leseno hišico

v Nadgorici pri Črnučah,
poceni prodam, Informa-
cije, telefon 20-37 (p)

Kam pa kam?

Na Kurešček

vozi avtobus v nedeljo
ob pol 7 zjutraj izpred
Mestnega doma. - Prijave
telefon 36-98

✚ Potrtega srca javljamo, da je po kratki bolezni, previ-
dena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala naša
ljubljena žena, mama, sestra in teta, gospa

Marija Kožuh roj. Schweiger

upokojenka tobačne tovarne

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 12. junija ob 2
popoldne izpred hiše žalosti, Hranišniška cesta 11.
Priporočamo jo v molitev!

Zalujoče rodbine: Kožuh, Plestenjak, Schweiger, Bohar, Krmec.

✚ Nad vse žalostnega srca naznanjamo sorodnikom, prija-
teljem in znanec, da je Vsemogočnemu dopadlo pokli-
cati k Sebi našega preljubega soproga, predobrega očeta,
brata, gospoda

Martina Lovšeta

orožniškega narednika v pokoju

ki je danes, dne 10. junija, po dolgi in mučni bolezni, v starosti
59 let, mirno v Gospodu zaspal. — Pogreb preblagega pokoi-
nika bo v nedeljo, dne 12. junija ob pol 5 na mestnem pokoi-
lišču na Pobrežju. — Sv. maša zadušnica se bo darovala
v ponedeljek, dne 13. junija ob 7 v mestni in stolni cerkvi.

Maribor, Ljubljana, Cleveland, dne 10. junija 1938.

Marija, žena; Malči, Poldi, hčerki; Zdenko, bogoslovec, sin;
Anton, brat; Ana, sestra — in ostali sorodniki.

dene v prsi. Malo žensk se ji more upirati. Toda
ljudje rajši svojo ljubezen kažejo, preden jo po-
vedo. In dajejo nam čas za premišljanje...
»Tega ne boš trdila za Mauricio Kohena, ki
je sprožil vate dva strela, ne da bi ti bil povedal.«
»Kdo vam je to pravil?«
»Ti sama.«
»Res je. Zato pa vam pravim, da ni lahko
slišati te besede, če...«
»Vesel sem, da nisem tvojih let, zakaj za-
trdno bi jaz sprožil obe cevi iz svoje puške... Po-
glejva, kaj bi naredila iz ubogega Mauricio?«
»Moj ubogi Mauricio!« je odvrnila ujedljivo.
»Vprav sem hotela vprašati vas, kje je moj ubogi
Mauricio? Ali ste ga sežgali v pečen Julija Rama?«
»Kako naj bi jaz vedel. Kako moreš ti misliti,
da sva se Kohan in jaz združila, da bi se ukori-
stila z umetnim zlatom. Nisem tako neumna. Če-
mu bi delil dobiček, ki ga lahko ohranim sam?«
»Vsekakor ti pa povem zato, da boš povedala svo-
jim prijateljem: peči Julia Rama so že dva meseca
ugasnjene.«
»Zakaj?«
»Ker z ozirom na sedanjo ceno zlata ni več
vredno, da bi ga še izdeloval. Toliko, kar ga je
na svetu danes, ga je dovolj in preveč za vse, kar
ga potrebuje industrija. Če bi se pa zaradi česar-
koli spet dvignila njegova cena, ga bomo spet za-
čeli izdelovati. A saj nisi prišla, da bi poslušala
te reči. Dekle, kar odkrito govori.«
»Res je. Nisem prišla zato. Prišla sem, ker
se mi je nekaj sanjalo, toda ni vredno, da bi pra-
vila. Saj ste mi dejali, da ne veste, kje je Mau-
ricio.«
»Sanjalo se ti je, da jaz vem? In zanima to
tebe ali Kaha!«
»Kaha!, mene ne.«
»Mislil sem si že, da je ta obisk za sinagogo.
Čutim na sebi oči tvojega očeta in vseh teh go-
spodov. S kakim užitek bi mi potegnili možgane
iz glave, da bi odkrili moje načrte!«

Marta je zardela.
»Oprostite!«
»Oproščam ti in te razumem. Tebe vsekakor
bolj zanima, da bi izvedela, kje je Mauricio, kaj-
ne?«
»In sanjala sem...« je nadaljevala, kakor da
ni slišala vprašanja.
»Sanje ne pomenijo nič! Tudi jaz sem sanjala,
ali nekaj drugega. Ali naj ti povem?«
»Povejte mi vse, kar mislite o meni?«
»Sanjal sem, da ljubim Mauricio Kohena.«
»Že vidim! Sanje ne pomenijo nič! Vi, ki ve-
ste toliko judovskih storij, očitno ne veste za kr-
ščansko storijo o Ramovi hčeri... Ali se vam zdi,
da je Marta Blumenova ženska, ki bi se zaljubila
v človeka, ki jo zaničuje?«
»Sanjal sem tudi, da te on ljubi...«
»Ne verujem več v nič drugega kakor v gla-
sove Svetega pisma.«
»Oni človek ti je prizadel veliko škodo, ko te
je potegnil v sinagogo. Če se bo ta človek nekega
dne spreobrnil h katoliški veri, po kateri je bil
krščen, kaj boš storila ti?«
Marta je sedela nepremično in je bila bolj
bleda kakor smrt. Srce ji je utripalo s tako silo,
da je v premolku med govorjenjem bilo slišati
njegove udarce.
»Ne, ne! Moje srce ne odgovarja njegovemu.
Mislite, da se bom pokatoličnila zato, da ga ne
izgubim? Ista ljubezen ne more biti vzrok za dva
odpada!«
»Ne da se ti poslušati me. Drugič ti bom po-
vedal, kaj mislim o tebi.«
»Prišla sem, da vas bom poslušala. Govorite
mi! Sita sem poslušati sama sebe. Včasih se mi
je zdelo, da sem sama, če sem se zaprla v svojo
sobo, in sem se pomirila. Zdej pa je soba polna
prikazni. Moja duša je kakor gosta noč, ki jo kri-
žajo bliski. Če ne bi udarjalo vanjo nič luči, bi
manj čutila svojo temo. Govorite mi, prosim vas!
Tako sem obupana!«